

Slovensko društvo za proučevanje
in varstvo netopirjev
Večna pot 111
1000 LJUBLJANA

Projekt
NETOPIRJI – SKRIVNOSTNI LJUBLJANČANI 2
KONČNO POROČILO

Ljubljana, november 2016

Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev
Večna pot 111
1000 Ljubljana

Kontaktna oseba: Simon Zidar, 031 354 300, simon.zidar@gmail.com
netopirji@sdpvn-drustvo.si
www.sdpvn-drustvo.si
Netopirofon: 068 650 090

Št. pogodbe o sofinanciranju: C 7560-16-408040
Št. S PIS 354-1610/2015-3
Projekt je sofinancirala Mestna občina Ljubljana.

Mestna občina
Ljubljana

Trajanje projekta: marec 2016 - november 2016

Poročilo pripravila:

Simon Zidar, dipl. biol. (UN)
Nika Krivec, mag. funk. biol.

Priporočen način citiranja:

Zidar S., Krivec N. 2016 Projekt Netopirji – skrivnostni Ljubljančani 2, Končno poročilo, Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev, Ljubljana, 28 strani, 25 prilog.

Reproduciranje tega poročila in fotografij ni dovoljeno brez predhodnega soglasja avtorjev poročila in/ali avtorjev fotografij.

VSEBINSKO POROČILO

NETOPIRJI – SKRIVNOSTNI LJUBLJANČANI 2 Bats – Ljubljana's mysterious inhabitants 2

Izvleček

Čeprav so netopirji slabo raziskana skupina sesalcev, je bilo znotraj Mestne občine Ljubljane do sedaj najdenih vsaj 20 različnih vrst netopirjev. Svoja dnevna zatočišča si poiščejo tako v zelenih predelih Ljubljane, kjer bivajo v drevesnih odprtinah in duplih, kakor tudi v bolj urbanih predelih. Nemalokrat živijo v naši neposredni bližini, saj si za zatočišča izbirajo tudi človeške strukture. Zaradi strahu in nepoznavanja pa so te sicer zakonsko zaščitene živali še vedno preganjane, njihova zatočišča pa se celo namerno uničuje. Ker verjamemo, da z ozaveščanjem ljudi lahko dosežemo veliko pri varstvu netopirjev, smo v projektu izvedli dve predavanji, dve predstavitvi netopirjev na posvetu in na stojnici ter postavili dve fotografski izobraževalni razstavi. Z informiranjem javnosti o pomenu te skupine živali za okolje in s konkretnimi nasveti, kako ravnati ob srečanju z njimi, smo želeli preprečiti neljube dogodke v prihodnje. Za vse informacije o netopirjih in nasvete ob najdbah netopirjev smo bili dosegljivi na svetovalni liniji Netopirofon. Pripravili in sodelovali smo tudi pri objavi treh prispevkov o ljubljanskih netopirjih v tiskanih medijih. Na spletu smo novice o projektu redno objavljali na facebook strani, projekt pa predstavili na društveni spletni strani. Z razdeljevanjem novih promocijskih priponk in brošure »Netopirji – skrivnostni Ljubljanci« smo posredno dosegali tudi publiko, ki se ni udeležila naših aktivnosti. V bližini Koseškega bajerja smo na drevesa namestili šest novih lesobetonskih netopirnic in tako želeli netopirjem ponuditi dodatna zatočišča. Terenski pregledi nameščenih netopirnic so razkrili prvo uporabo duplastih netopirnic v Sloveniji, saj smo v štirih netopirnicah, nameščenih v letu 2015 znotraj KP Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, našli netopirje. S terenskimi popisi in odzivanjem na klice na svetovalno linijo smo znotraj MOL potrdili pojavljanje kar trinajstih vrst netopirjev, kar so dragoceni novi podatki.

Ključne besede: netopirji, ozaveščanje, predavanje, fotografska razstava, Netopirofon, netopirnice, popis

Abstract

Despite relative scarcity of field data, the presence of at least 20 out of 30 Slovenian bat species has been confirmed in the area of the Municipality of Ljubljana. Their roosts can be found in tree crevices and cavities in the green parts of town, as well as in its urban areas. Since they often choose man-made structures as their roosting sites, it is not uncommon for them to be found in our immediate vicinity. Despite being protected by law, bats remain persecuted due to fear and ignorance, which can, in worst cases, culminate in intentional destruction of their roosts. We believe that raising public awareness plays a major role in bat conservation. In order to achieve this, we conducted two lectures and two presentations, as well as organized two educational photographic exhibitions. Our goal was to prevent unwanted incidents in the future by educating Ljubljana's residents about the importance of bats and by giving advice on what to do should they come into contact with them. Throughout the project, we were also available on a phone helpline – "Netopirofon" for people seeking advice on bats. We published or took part in the making of three articles about Ljubljana's bats. We also promoted our project by using Facebook and the webpage of the Slovenian Association for Bat Research and Conservation. By distributing promotional badges and booklets we aimed at reaching the remaining public that has not participated in project activities. We placed six new bat boxes on trees in the vicinity of Koseški bajer, thereby offering bats new choices of roosting sites. Field checks gave evidence of first recorded use of artificial tree roosts in Slovenia. We found bats in four out of six bat boxes that were placed in the Tivoli, Rožnik and Šišenski hrib Nature Park in 2015. We also gathered important new data by performing field trips and by answering the bat helpline (Netopirofon), thus confirming the presence of 13 bat species in the area of the Municipality.

Key words: bats, raising awareness, lecture, photographic exhibition, »Netopirofon« (bat helpline), bat boxes, inventory

KAZALO

UVOD	5
OHRANITVENI UKREPI IN RAZISKOVANJE NETOPIRJEV	6
1. Nakup in postavitve netopirnic.....	6
2. Pregledovanje netopirnic	8
2.1 Prvi pregled netopirnic, nameščenih na drevesa	8
2.2 Drugi pregled netopirnic, nameščenih na drevesa.....	10
2.3 Tretji pregled netopirnic, nameščenih na drevesa	11
2.1 Pregled stavbnih netopirnic.....	12
3. Raziskovanje netopirjev – lov v mreže	13
4. Raziskovanje netopirjev – Netopirofon in naključne najdbe.....	16
IZOBRAŽEVALNE AKTIVNOSTI	18
1. Spletne objave	18
1.1 Facebook stran projekta »Netopirji – skrivnostni Ljubljanci«	18
1.2 Objavljanje informacij o projektu na spletni strani društva	19
2. Netopirofon	20
4. Izdelava promocijskega materiala - priponke	21
5. Dve predavanji "Netopirji - skrivnostni Ljubljanci".....	21
7. Predstavitev aktivnosti projekta v tisku	23
8. Dva sprehoda z opazovanjem in poslušanjem netopirjev za javnost.....	23
9. Dogodek »Netopirji, nočni letalci, ki sobivajo z nami«, 16. 6. 2016	25

UVOD

V razgibanem okolju Ljubljane biva mnogo raznolikih živalskih vrst. Nemalokrat spregledani, a znotraj urbanih predelov zelo pogosti, so tudi netopirji (Chiroptera). Ti v Ljubljani bivajo tako v njenih zelenih predelih, kot tudi znotraj naselij in v samem središču prestolnice. Na ožjem območju Ljubljane (znotraj kroga Ljubljanske obvoznice) je bila do sedaj potrjena prisotnost najmanj 20 od 30 vrst netopirjev, ki jih najdemo v Sloveniji. Netopirji tako v slovenskem, kot tudi v evropskem in svetovnem merilu, spadajo med najbolj ogrožene skupine živali.

V Ljubljani netopirje ogrožajo različni dejavniki pretežno človeškega izvora. Eden pomembnejših je izginjanje starih, za sečnjo predvidenih votlih dreves, ki netopirjem ponujajo naravna zatočišča v obliki dupel in drugih razpok. Hkrati se na območju Ljubljane pri vrstah, ki so primarno vezane na gozd, srečujemo tudi z izrazito slabim poznavanjem njihove razširjenosti.

Netopirji si v mestu za zatočišča pogosto izberejo tudi strukture, ki se nahajajo v neposredni bližini človeka. Tako so zaradi predsodkov, nepoznavanja, včasih pa tudi zaradi gole nestrpnosti, pogosto tarča vznemirjanj, preganjanj in žal celo pobojev. Pomembno je, da ljudi osveščamo o prisotnosti netopirjev v njihovi bližini in o načinih ravnanja v primeru stika z njimi.

V projektu *Netopirji - skrivnostni Ljubljančani 2* smo si člani Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev želeli nadaljevati in nadgraditi delo, ki smo ga v istoimenskem projektu uspešno opravili že v letu 2015. Z namestitvijo novih nadomestnih zatočišč za netopirje na izbrana ljubljanska drevesa ter z nadaljnim izvajanjem terenskih popisov smo si prizadevali k izboljšanju poznavanja razširjenosti na gozd vezanih ljubljanskih vrst in do neke mere omilili pomanjkanje izbire naravnih zatočišč. Obenem smo si s pomočjo izobraževalnih aktivnosti prizadevali netopirje čim bolj približati prebivalcem Ljubljane, razbiti obstoječe predsodke ter poudariti pomen teh zanimivih živali v okolju.

OHRANITVENI UKREPI IN RAZISKOVANJE NETOPIRJEV

1. Nakup in postavitve netopirnic

Netopirnice so nadomestna zatočišča netopirjev, ki oponašajo strukture, ki jih netopirji sicer zasedajo v okolju. Z ustrezno namestitvijo netopirnic netopirjem ponudimo dodatne možnosti za zatočišča, v nekaterih primerih pa je namestitev netopirnic celo nujna, ko npr. pride do uničenja ali odstranitve obstoječega zatočišča (vsa zatočišča netopirjev so zaščitena). Ob uspešni naselitvi lahko postanejo tudi pomembna mesta rednega spremljanja netopirjev, kar je pomembno predvsem za raziskave t. i. gozdnih vrst netopirjev, katerih zatočišča v duplih sicer težko odkrijemo in spremljamo. V sklopu projekta smo pri nemškemu proizvajalcu *Schwegler Vogel- & Naturschutzprodukte* naročili 5 lesobetonskih netopirnic, 1 netopirnico pa je prispevalo naše društvo (Tabela 1). Netopirnice se med seboj razlikujejo in so v splošnem dveh tipov, okrogle duplaste in ploščate. Duplaste netopirnice imajo različno oblikovane in velike vhodne odprtine, saj lahko različne netopirnice zasedajo različne vrste netopirjev.

Tabela 1: Seznam različnih tipov lesobetonskih netopirnic, ki smo jih postavili v projektu.

Tip netopirnice	Oblika	Število
Schwegler 1FF	ploščata	1
Schwegler 2F	duplasta (srednje velika vhodna, predeljena s paneli)	2
Schwegler 1FD	duplasta (majhna vhodna odprtina, predeljena s paneli)	1
Schwegler 2FN	duplasta (dve vhodni odprtini)	1
/	ploščata	1

Slika 1: Različni tipi kupljenih netopirnic; od leve proti desni: Schwegler 1FF, 2F, 2FN, 2F in 1FD (Foto: S. Zidar).

Šest netopirnic smo 9. maja 2016 namestili na drevesa v bližini Koseškega bajerja v Ljubljani. Pred samo namestitvijo netopirnic smo si ogledali teren in naredili izbor ustreznih dreves. Kriteriji za izbiro so bili med drugim primeren obseg debla, lega in osončenost drevesa ter strukture kot so npr. veje, na katere bi bilo moč obesiti netopirnice. Po izboru smo na MOL pridobili informacije o lastnikih zemljišč in se odločili za lokacije. O namestitvi na drevesa smo obvestili oz. za dovoljenje zaprosili privatne lastnike zemljišč. Zavod RS za varstvo narave smo zaprosili za naravovarstveno soglasje za poseg v prostor Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Kopiji vloge in soglasja sta priloženi v prilogi (Priloga 1 in 2), pregled izbranih dreves pa je v Tabeli 2.

Netopirnice, ki smo jih predhodno označili s številčno oznako in zeleno silhueto netopirja, smo na drevesa namestili z žico okoli debla, ki jo bo moč v prihodnosti prilagajati naravni rasti drevesa v širino. Žico smo predhodno oblekli v gumijasto cev, da bi minimalizirali pritisk na lubje (Slika 2). Netopirnice so bile večinoma nameščene na približni višini med 5 in 7 metri.

Tabela 2: Lokacije namestitve netopirnic na drevesa v bližini Koseškega bajerja v letu 2016.

Lokacija namestitve, vrsta drevesa	Gauss-Krügerjeve koordinate (Y, X)	Tip netopirnice	Oznaka netopirnice	Smer neba
breg Koseškega bajerja, vrba (<i>Salix</i> sp.)	5459203, 5102789	Schwegler 1FF	SDPVN 01-16	JZ
breg Koseškega bajerja, vrba (<i>Salix</i> sp.)	5459159, 5102741	Schwegler 2F	SDPVN 02-16	V
breg Koseškega bajerja, hrast (<i>Quercus</i> sp.)	5459212, 5102636	Schwegler 1FD	SDPVN 03-16	JZ
gozd ob Koseškem bajerju, hrast (<i>Quercus</i> sp.)	5459142, 5102626	Schwegler 2F	SDPVN 04-16	V
gozd ob Koseškem bajerju, bukev (<i>Fagus sylvatica</i>)	5459122, 5102536	Schwegler 2FN	SDPVN 05-16	JZ
gozd ob Koseškem bajerju, bukev (<i>Fagus sylvatica</i>)	5459233, 5102406	lesobetonska ploščata	SDPVN 06-16	JZ

Slika 2: Nameščanje netopirnic ob Koseškem bajerju 9. maja 2016 (Foto: N. Krivec).

2. Pregledovanje netopirnic

Z namenom preverjanja uspešnosti izvedenih ukrepov postavljanja netopirnic smo v letu 2016 trikrat pregledali v Ljubljani nameščene netopirnice. Netopirnice so bile v Ljubljani že v preteklosti obešene na drevesa in na stavbe v dveh projektih: *Prebivalci Ljubljane so tudi drevesa in netopirji* (Petrinjak 2008) in *Netopirji – skrivnostni Ljubljanci* (Gojznikar, Krivec, Zidar 2015). Preglede netopirnic smo razvrstili od pomladi do jeseni, da bi zaznali prisotnost netopirjev, četudi bi ti netopirnico uporabljali le v določenem delu leta (Tabela 3). Netopirnice smo pregledovali tako, da smo jih previdno odprli, če je bilo to mogoče, in s svetilko posvetili vanje (ploščate netopirnice). Netopirnice smo vsakokrat po potrebi tudi počistili ali izpraznili.

Tabela 3: Časovni razpored pregledov netopirnic v letu 2016.

Netopirnice oz. lokacija	Pregled 1	Pregled 2	Pregled 3
SDPVN 01-08, 06-08, 07-08	22.4.2016		
SDPVN 01-15 do 06-15	22.4.2016	9.7.2016	8.9.2016
SDPVN 01-16 do 06-16		9.7.2016	8.9.2016
Vilharjeva 13		5.8.2016	27.9.2016
Jakčeva 43		5.8.2016	5.10.2016
Aškerčeva 6		3.8.2016	20.9.2016

2.1 Prvi pregled netopirnic, nameščenih na drevesa

Prvi pregled netopirnic smo opravili v aprilu, torej v obdobju spomladanskih selitev netopirjev. Pregledali smo lesene ploščate netopirnice, nameščene na drevesa ob Ljubljani na Grubarjevem nabrežju in na Prulah (SDPVN 01-08, 06-08, 07-08) ter 6 lesobetonskih netopirnic, postavljenih na drevesa v letu 2015 znotraj KP Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. V dveh netopirnicah ob poti na Šišenski hrib smo našli sledi uporabe netopirnic s strani netopirjev, njihove iztrebke – gvano (glej Tabela 4). Najdba majhnih količin gvana majhne velikosti kaže na uporabo netopirnice majše vrste netopirjev vsaj za kratek čas v prehodnem obdobju selitev, med 27. oktobrom (predhodnji pregled) in 22. aprilom. Najdba gvana nakazuje, da netopirji že v zelo kratkem obdobju prepoznajo netopirnice kot ustrezne strukture v okolju.

Slika 3: Na povabilo na prvi pregled netopirnic na drevju 22. aprila 2016 se je odzvalo tudi precej članov Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev (Foto: N. Krivec).

Tabela 4: Rezultati pregledov netopirnic nameščenih na drevesa znotraj MOL v okviru projekta; za čas pregledov glej Tab. 3 (Oznake: / - ni živali; siva celica – ni bilo pregledano; Ppyg – drobní netopir (*Pipistrellus pygmaeus*), AD – odrasel osebek, M – samec, F – samica, UNISEX – nedoločena spol in starost).

Oznaka netopirnice	Pregled 1	Pregled 2	Pregled 3
SDPVN 01-08	pajčevina na vhodu		
SDPVN 06-08	/		
SDPVN 07-08	/		
SDPVN 01-15	ptičji iztrebki	sršenje gnezdo	opuščeno sršenje gnezdo
SDPVN 02-15	pajek (ploščati križavec)	sršenje gnezdo	opuščeno sršenje gnezdo, gvano (male velikosti), netopir (1 Ppyg: 1 AD M)
SDPVN 03-15	sršen	osje gnezdo, ose, gvano (male velikosti), netopir (Ppyg AD M)	gvano (malo do srednje veliko), netopirji (6 Ppyg: 3 AD F, 2 AD M, 1 UNISEX), pajek (ploščati križavec)
SDPVN 04-15	gvano , (male velikosti), pajčevina	pajčevina, zapredki pajkov, pajek (ploščati križavec)	pajek
SDPVN 05-15	osje gnezdo, gvano (male velikosti)	zapuščeno sršenje gnezdo (s sršeni in ličinkami), mravlje, gvano (sveže, male do srednje velikosti)	gvano (male velikosti), netopirji (9 Ppyg: 4 AD F, 3 AD M, 2 UNISEX)
SDPVN 06-15	pajčevina pri vhodu	mravlje in jajčeca mravelj	gvano (male velikosti), netopirja (2 Ppyg: 1 AD M, 1 AD F)
SDPVN 01-16		/	gvano (5 malih iztrebkov)
SDPVN 02-16		sršenje gnezdo, mravlje in jajca mravelj	opuščeno sršenje gnezdo, mravlje
SDPVN 03-16		mravlje in jajca mravelj	mravlje (velike)
SDPVN 04-16		mravlje in jajca mravelj, pajek	pajčevina, pajek
SDPVN 05-16		/	pajki
SDPVN 06-16		buba žuželke	buba žuželke, polž

2.2 Drugi pregled netopirnic, nameščenih na drevesa

Netopirji so najbolj aktivni v poletnih mesecih, zato smo drugi pregled izvedli julija, saj bi na tak način lahko potencialno zaznali tudi uporabo netopirnic kot kotišča netopirjev. Pregledali smo 12 lesobetonskih netopirnic, ki smo jih namestili na drevesa v letu 2015 in v maju 2016 (Tabela 4). V 10 netopirnicah smo našli živali ali sledi uporabe netopirnic: v 3 smo našli gnezdo sršenov (Slika 4), v 1 osje gnezdo, v polovici pregledanih netopirnic mravlje ali njihova gnezda (Slika 4), v nekaj njih pa tudi različne vrste pajkov. V netopirnici tipa Schwegler 2F (splošna, srednja velikost vhoda, brez pregradnih panelov) smo odkrili gvano majhne velikosti in 1 netopirja - odraslega samca drobnega netopirja (*Pipistrellus pygmaeus*) (Slika 6). Vrsta je predstavljala tudi najbolj številčen ulov v raziskavi z lovom v mreže ob Tivolskem ribniku v letu 2015, zato predvidevamo, da gre za relativno pogosto vrsto na območju parka. Dodatno smo še v eni netopirnici poleg opuščenega gnezda sršenov in mravelj našli nekaj malega gvana. Netopirnice, v katere so se naselili sršeni, zaradi varnosti po odprtju nismo zapirali s pokrovom.

Slika 4: Drugi pregled netopirnic je razkril uporabo 10 od 12 pregledanih netopirnic; od levo zgoraj v smeri urinega kazalca: aktivno sršenje gnezdo (SDPVN 01-15), mravlje in njihova jajca (SDPVN 04-16), pajek (SDPVN 04-15), sršeni (sdpvn 02-15), opuščeno sršenje gnezdo (SDPVN 05-15) (Foto: S. Zidar).

Slika 5: Drugo pregledovanje netopirnic. (Foto: S. Zidar).

Slika 6: levo - Zasedenost netopirnice nam lahko izda že prisotnost gvana; desno – drobní netopir (*Pipistrellus pygmaeus*) najden v netopirnici na drugem pregledu (Foto: S. Zidar).

2.3 Tretji pregled netopirnic, nameščenih na drevesa

V 4 od 6 netopirnicah, ki so bile nameščene leta 2015 na drevesa znotraj KP Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, so se ob tretjem pregledu v jesenskem času zadrževali netopirji (Tabela 4). V njih smo našli skupaj 18 drobnih netopirjev (*P. pygmaeus*), od tega tako samice (skupno 8), kot tudi odrasle samce (skupno 6). Najdbe v jesenskem paritvenem obdobju skupaj z nabreklostjo testisov in obmodkov pri treh odraslih samcih nakazujejo, da netopirnice uporabljajo tako za začasno zatočišče, kakor tudi za parišče.

Slika 7: levo – Ekipa na tretjem pregledu drevesnih netopirnic v septembru; sredina – pred odpiranjem netopirnic smo preletno odprtino zaprli, da netopirji ne bi pobegnili skozi; desno – stiskajoči se drobní netopirji (*P. pygmaeus*) v eni izmed netopirnic (Foto: S. Zidar).

Slika 8: Najdene netopirje smo previdno izmerili, določili značilnosti in stehtali (Foto: S. Zidar).

Z namenom nadaljnega spremljanja zasedenosti netopirnic in potencialnih selitev netopirjev smo vse ujete netopirje tudi obročkali z alumijastimi obročki v sodelovanju s Slovenskim centrom za obročkanje netopirjev. Vsak obroček nosi unikatno oznako, po kateri je možno določeni osebek prepoznati.

Slika 9: Najdene netopirje smo začasno dali v plastični terarij, vse pa tudi označili z aluminijskimi obročki, ki niso sklenjeni kot pri pticah, zato ne poškodujejo prhuti (Foto: S. Zidar in N. Krivec).

V netopirnicah pri Koseškem bajerju, ki so bile postavljene v letu 2016, ob tretjem pregledu ni bilo netopirjev, le v ploščati netopirnici tipa Schwegler 1FF smo našli 5 drobnih iztrebkov, kar nam priča o njeni vsaj začasni uporabi.

2.1 Pregled stavbnih netopirnic

Na vseh treh lokacijah, kjer smo v letu 2015 namestili stavbne netopirnice, smo izvedli dva pregleda (Tabela 3). Na nobenem pregledu nismo opazili netopirjev oz. zasledili znakov netopirske naselitve ali uporabe. Do prepoznavne in prve zasedbe netopirnic lahko sicer po podatkih iz tujine pride tudi šele po več letih.

Slika 10: Pregledovanje netopirnic na stavbah ni pokazalo njihove uporabe (zgoraj: netopirnici na Strojni fakulteti (Foto: S. Zidar); sp. levo: odprta netopirnica na Akademskem kolegiju; sp. desno: pajčevina na vhodu ene izmed netopirnic na Jakčevi 43. (Foto: N. Krivec).

3. Raziskovanje netopirjev – lov v mreže

V okviru projekta smo na območju Mestne občine Ljubljana izvedli 5 terenskih raziskav, v katerih smo preverjali prisotnost in zastopanost vrst netopirjev. Vseh 5 terenov smo izvedli v obliki lova netopirjev v mreže, ki je preverjena in pogosta metoda ugotavljanja številčnosti in pestrosti netopirske favne. Gre za razpetje tanke najlonske mreže na letalne koridorje ali mesta, kjer netopirji redno letajo. To so najpogostejša mesta ob robovih vodnih teles ali vhodni deli jam. Ulovljene živali se previdno reši iz mreže, izmeri, določi vrsto in nekatere značilnosti osebka, glede na tip raziskave označi in izpusti na mestu ulova.

V projektu smo izvedli 4 terenske raziskave v bližini voda in 1 teren pred jamskim vhodom. Izbrane lokacije, kjer smo izvajali terene so predstavljene v Tab. 5.

Tabela 5: Čas in mesta izvedenih terenskih raziskav (Oznake: D. mr. - skupna dolžina vseh razpetih mrež; Št. ud. - število udeležencev na terenu.).

Zap. št.	Datum	Lokacija	Gauss-Krügerjeve koordinate (Y, X)	D. mr.	Št. ud.
1	28.6.2016	zajezitev Gradaščice, Bokalce	5457658, 5100239	42 m	5
2	8.8.2016	Tivolski ribnik, Ljubljana-Tivoli	5461199, 5101062	56 m	7
	9.8.2016	ribniki Spodnje Gameljne	5462343, 5107572	64 m	8
	31.8.2016	most čez reko Besnico, Besnica	5474537, 5098729	27 m	5
	20.9.2016	Jelenca jama, Toško čelo	5455120, 5105430	18 m	5

Slika 11: Raziskovanje netopirjev z metodo lova v mreže, zg. desno – mreže razpete na Z bregu Tivolskega ribnika; zg. levo- primerjava osifikacije sklepov 5. prsta pri odraslem in mladiču; spodaj – postavljanje mrež in merjenje ujetih netopirjev na terenu pri Bokalcu (Foto: Ž. Bombek, S. Zidar)

Slika 12: Terensko raziskovanje netopirjev; teren pri ribnikih v Spodnjih Gameljnah; skupinska s terena pri Besnici; določanje netopirjev na terenu pred Jelenca jamo (Foto: S. Zidar).

Cilj lova netopirjev v mreže je bil predvsem popis netopirskih vrst, ki jih ne moremo zaznati z drugimi raziskovalnimi metodami (npr. ultrazvočnimi detektorji). Na območju MOL smo tekom raziskave zabeležili prisotnost 9 vrst netopirjev, ki so predstavljene v Tabeli 9.

Netopirje smo uspešno ulovili v mreže na 3 od 5 večernih terenov. Največjo pestrost vrst smo zaznali pred Jelenca jamo, kar priča o njeni uporabi za mesto rojenja, verjetno pa tudi kot začasno jesensko zatočišče, saj smo že na dnevnem pregledu jame v njej opazili dva mala podkovnjaka (*Rhinolophus hipposideros*). Tekom terena se je del večera v jami zadrževal tudi vsaj en osebek rjavega uhatega netopirja (*Plecotus auritus*). Mreženje v Tivoliju smo izvedli na istem mestu kot preteklo leto, a kljub kasnejši izvedbi terena v sezoni nismo zaznali nobene dodatne vrste. Nad reko Gradaščico smo v začetku večera ujeli veliko število obvodnih netopirjev (*Myotis daubentonii*), zaradi česar lahko sklepamo, da jo uporabljajo tako kot letalni koridor do prehranjevališča, kakor prehranjevališče samo. V Prilogah 3-7 so priloženi skenirani popisni listi.

Tabela 6: Pregled zaznanih vrst z metodo lova v mreže znotraj MOL v letu 2016 (oznake: Zap. št. mreženja - zaporedna številka mreženja, ki je bila dodeljena v Tabeli 5).

Strokovno ime	Slovensko ime	Št.	Zap. št. mreženja
<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	drobni netopir	7	2
<i>Pipistrellus kuhlii</i>	belorobi netopir	6	2
<i>Hypsugo savii</i>	Savijev netopir	1	2
<i>Myotis daubentonii</i>	obvodni netopir	14 + 1	1 in 5
<i>Myotis nattereri</i>	resasti netopir	5	5
<i>Myotis myotis</i>	navadni netopir	1	5
<i>Plecotus auritus</i>	rjavi uhati netopir	1	5
<i>Barbastella barbastellus</i>	širokouhi netopir	1	5
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	mali podkovnjak	1	5

Slika 12: Nekaj vrst netopirjev zabeleženih znotraj MOL v projektnih raziskavah; zg. - Savijev netopir (*H. savii*), rjavi uhati netopir (*P. auritus*), širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*); sp. - resasti netopir (*M. nattereri*), drobni netopir (*P. pygmaeus*) in mali podkovnjak (*R. hipposideros*) (Foto: Ž. Bombek, S. Zidar).

4. Raziskovanje netopirjev – Netopirofon in naključne najdbe

Nekaj pomembnih in zanimivih podatkov o netopirjih smo dobili tudi preko prostovoljnega odzivanja na svetovalno telefonsko linijo Netopirofon, ki je delovala v sklopu projekta. Ob najdbi onemoglih ali poškodovanih netopirjev ali pa še neletečih mladičev so se na nas Ljubljanci obrnili 37-krat, od tega smo se v 54 % primerov odzvali z obiskom oz. ogledom na terenu. V Tab. 7 predstavljamo podatke pridobljene z odzivanjem na klice meščanov.

Tabela 7: Podatki o netopirjih pridobljeni z odzivanjem na svetovalno linijo Netopirofon v Ljubljani v času trajanja projekta (oznake: JUV – mladič; Det. - določevalec vrste)

Datum	Lokacija	Vrsta	Det.
20.4.2016	Popovičeva ulica 16, Bežigrad	<i>Hypsugo savii</i>	S. Zidar
5.5.2016	Poljanski nasip 2	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	S. Zidar
30.5.2016	Celovška 108	<i>Nyctalus noctula</i>	S. Zidar
18.6.2016	pod mostom nad Savo pri Tomačevem	<i>Myotis daubentonii</i> (JUV)	S. Zidar
1.7.2016	Celovška cesta 182	<i>Vespertilionidae</i> (JUV)	S. Zidar
7.7.2016	Glinškova ploščad 5, Bežigrad	<i>Hypsugo savii</i> (JUV)	S. Zidar
13.7.2016	Murkova 13, Podutik	<i>Plecotus macrobullaris</i> (JUV)	S. Zidar
21.7.2016	Beteetova cesta 3, Rudnik	<i>Myotis mystacinus/daubentonii</i> (JUV)	S. Zidar
24.7.2016	Bratovševa ploščad 8, Bežigrad	<i>Hypsugo savii</i> (JUV)	T. Knapič
9.8.2016	Ulica bratov Učakar 132	<i>Hypsugo savii</i> (JUV)	N. Krivec
15.8.2016	Rožna dolina c. XV/ 4	nn	/
30.8.2016	Rožna Dolina c. XV/ 4	nn	/
30.8.2016	Poljanski nasip 58	<i>Pipistrellus pygmaeus</i> (7)	S. Zidar
3.9.2016	Beethovnova ulica 9, Center	<i>Pipistrellus pygmaeus</i> (55)	S. Zidar, J. Gojznikar
9.9.2016	Litostrojska 54	<i>Vespertilio murinus</i>	N. Krivec
11.9.2016	Bilečanska ulica 4, Štepanjsko naselje	<i>Nyctalus noctula</i>	S. Zidar
23.9.2016	Šmartinska 72, Nove Jarše	<i>Pipistrellus nathusii</i>	T. Knapič
4.10.2016	Križišče Neubergerjeve in Vurnikove ul.	<i>Nyctalus noctula</i>	N. Krivec

Najpomembnejše nove najdbe so najdbe mladičev, ki pričajo o razmnoževanju in kotiščih teh vrst znotraj Ljubljane (Savijev netopir *H. savii* in usnjebradi uhati netopir *Pl. macrobullaris*). V samem centru prestolnice pa smo se srečali tudi z dvema primeroma jesenskega rojenja drobnih netopirjev (*Pipistrellus pygmaeus*). Vedenje je značilno za male netopirje in verjetno povezano z razmnoževanjem. V obeh primerih je šlo za starejši tip gradnje, v višjih nadstopjih prostorov z visokimi stropovi, kjer je v večernem času intenzivno preletavalo veliko število netopirjev.

Slika 13: zg. - Roječi drobni netopirji (*P. pygmaeus*) so se čez dan v stanovanju v centru Ljubljane takole skrili v špranjo rolete (Foto: S. Zidar); sp. – najdbe mladičev kažejo, da imajo na območju Bratovševe in Glinškove ploščadi kotišča tudi Savijevi netopirji (*H. savii*) (Foto: S. Zidar); najdba kotišča obvodnih netopirjev (*M. daubentonii*) v odtočnih ceveh mostu nad Gradaščico pri Bokalcu (Foto: N. Krivec).

Pomembno novo odkritje tekom projekta je tudi najdba zatočišča oz. potencialnega kotišča obvodnih netopirjev (*Myotis daubentonii*) v odtočnih ceveh pod mostom nad reko Gradaščico pri Bokalcu. V 5 odtočnih ceveh, ki smo jih lahko pregledali s svetilko, smo našli skupno 14 netopirjev, od tega tudi mladiče (Slika 13).

IZOBRAŽEVALNE AKTIVNOSTI

1. Spletne objave

Projekt smo promovirali na spletni strani Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev [1] in na posebej zato ustvarjeni Facebook spletni strani z naslovom "Netopirji – skrivnostni Ljubljanci" [2], ki je bila postavljena 13. 4. 2015, v okviru lanskega istoimenskega projekta. Objave s Facebook strani projekta smo občasno delili tudi na Facebook strani Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev [3].

[1] <http://www.sdpvn-drustvo.si/>

[2] <https://www.facebook.com/netopirjiLjubljana/>

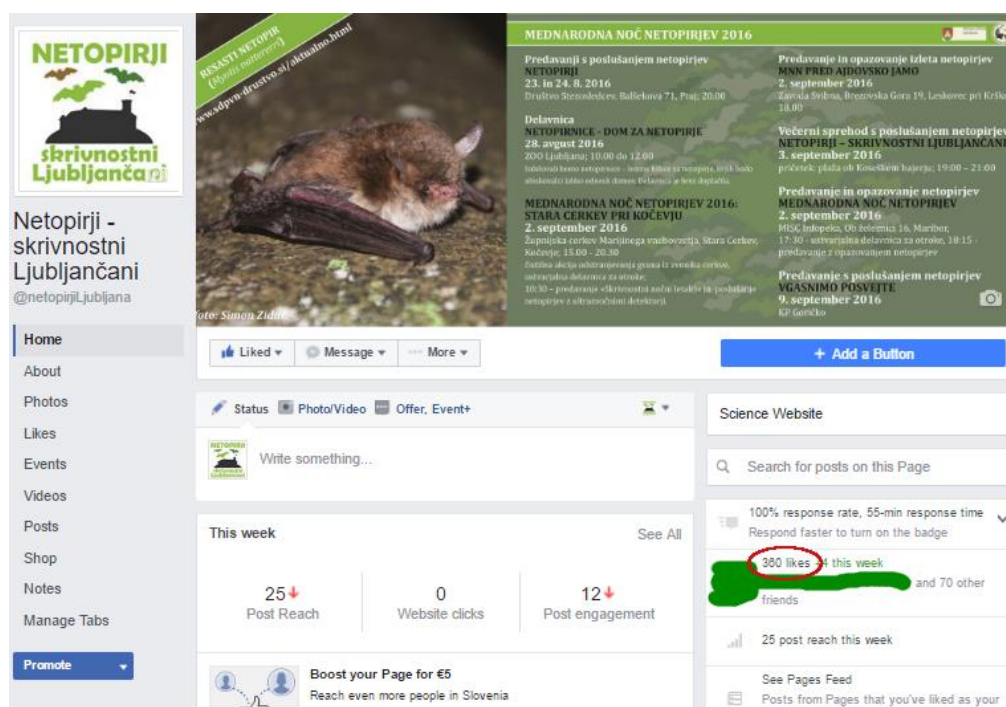
[3] <https://www.facebook.com/sdpvn/>

1.1 Facebook stran projekta »Netopirji – skrivnostni Ljubljanci«

Namen Facebook strani projekta je, da z objavami dosežemo čim večje število pretežno mlajših občanov, ki sicer z informacijami o projektu ne bi prišli v stik. Prednost družabnih omrežij je tudi, da omogočajo deljenje objav, ki tako dosežejo širše občinstvo kot objave v tiskanih medijih.

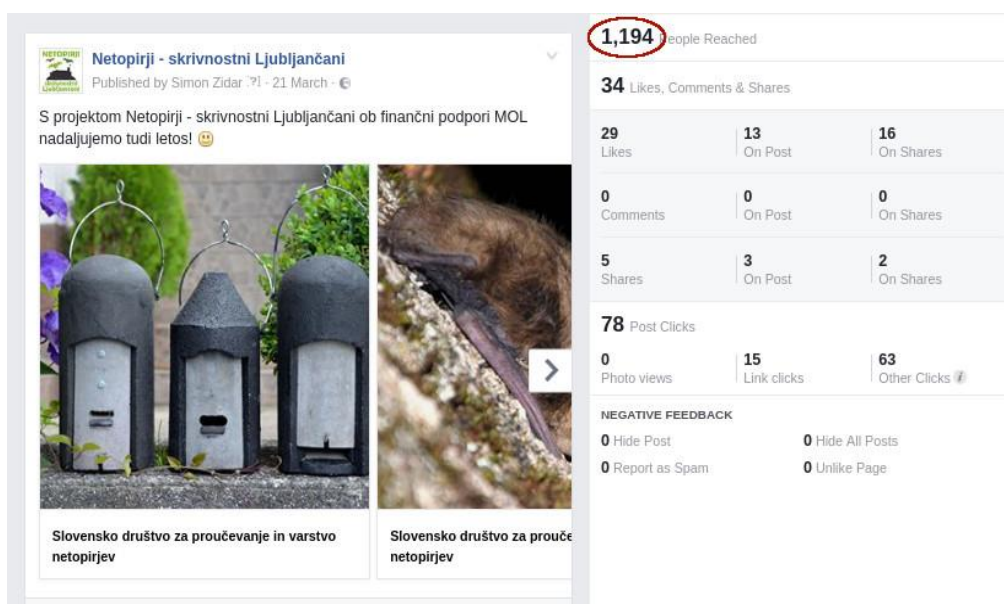
Na Facebook strani smo objavljali vabila na predavanja in razstave, fotografije s projektnih aktivnosti (tereni, postavljanje in pregledovanje netopirnic), občasne zanimivosti iz netopirskega sveta, promovirali pa smo tudi Netopirofon.

V času pisanja lanskega projektnega poročila je bila stran všeč 275 osebam (13.11.2015). Od takrat smo uspeli pridobiti 85 novih sledilcev. Skupno število oseb, ki jim je naša stran všeč, je tako trenutno 360 (17. 10. 2016) (Slika 14).

Slika 14: Facebook stran "Netopirji – skrivnostni Ljubljanci", 17. 10. 2016. Spodaj desno je razvidno aktualno število oseb, ki jim je stran všeč.

Statistični podatki, ki jih beleži Facebook, kažejo, da smo v času trajanja projekta s posameznimi objavami dosegli največ 1194 različnih ljudi (21. 3. 2016) (Slika 15) in najmanj 38 različnih ljudi (20. 7. 2016). Doseg pomeni, da se je osebi naša objava prikazala med objavami na domači strani njihovega profila, bodisi zato, ker je sama všečkala našo stran ali pa zato, ker so se njeni prijatelji aktivno udeleževali na objavi - nanjo kliknili, všečkali, jo komentirali ali delili. Za širjenje objav Facebook-u nismo namenjali denarnih sredstev.

Slika 15: Objava, ki je dosegla največje število ljudi, je bilo obvestilo, da s projektom nadaljujemo tudi v letu 2016 (21. 3. 2016). Število ljudi, ki jo je objava dosegla je razvidno zgoraj desno.

1.2 Objavljanje informacij o projektu na spletni strani društva

Povezava do kratkega opisa projekta se od začetka izvajanja projektnih aktivnosti nahaja na domači strani spletne strani društva. Na domači strani obiskovalcem hitro pade v oči tudi logotip Netopirofona, v primeru, da spletno stran obišejo, ker potrebujejo informacije o netopirjih (Sliki 16 in 17).

Slika 16: Domača stran spletne strani Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev (14. 10. 2016) s povezavo na opis projekta in z logotipom Netopirofona.

Slika 17: Opis projekta na spletni strani Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev (17. 10. 2016).

2. Netopirofon

Že v okviru lanskega projekta smo člani društva odprli posebno telefonsko linijo Netopirofon (tel. št. 068 650 090), ki je vse od takrat ves čas na voljo Ljublančanom za kakršn koli nasvete o netopirjih oz. za pomoč prebivalcem v primeru najdb onemoglih netopirjev ali skupin netopirjev v svoji bližini. Telefonska številka netopirofona je vse od svoje vzpostavitve objavljena na domači strani spletne strani društva (Slika 16), tekom

letošnjega projekta pa smo jo oglaševali tudi v različnih prispevkih o projektu, na Facebook strani, na predavanjih in v besedilu razstave.

V času trajanja projekta (16.3. do 20. 10. 2016) smo na Netopirofon in osebne številke članov prejeli 142 klicev glede netopirjev iz celotne Slovenije, od tega neposredno na Netopirofon 107 klicev, od česar jih je bilo 37 iz območja Mestne občine Ljubljana. Če je bilo potrebno, smo se na klice znotraj Ljubljane odzvali tudi z obiskom na terenu. Preko takih posredovanj smo pridobili tudi nekaj novih podatkov oz. lokacij pojavljanja posameznih vrst netopirjev v Ljubljani (več o tem na str. 16). Obnemogle ali poškodovane netopirje smo v nekaterih primerih začasno oskrbeli na domu ali pa jih predali veterinarskim službam.

Netopirofon se je pokazal tudi za učinkovit način izobraževanja in osveščanja. Nemalokrat je klicatelje zanimalo, kako netopirje odgnati ali se jih znebiti. Z dialogom smo tako večkrat bolj ali manj uspešno prepričali ljudi, naj teh ogroženih živali ne preganjajo ali jim uničujejo zatočišč.

4. Izdelava promocijskega materiala - priponke

Za izdelavo promocijskih priponk smo oblikovali 4 barvne motive silhuet netopirjev, ki smo jim pripisali tudi naslov spletne strani Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev (Slika 18). Tako smo želeli na preprost način pripomoči k širjenju zavedanja o prisotnosti netopirjev v naši bližini, hkrati pa podati informacijo o tem, kje si lahko ljudje preberejo več o netopirjih in samem projektu. Priponke smo natisnili v nakladi 2.000 kosov in jih razdeljevali na projektnih aktivnostih.

Slika 18: Štirje barvni motivi promocijskih priponk izdelanih v sklopu projekta.

5. Dve predavanji "Netopirji - skrivnostni Ljubljancani"

Tekom projekta smo izvedli 2 predavanji za splošno javnost (Tabela 8). Namen predavanj je bil seznaniti Ljubljancane z osnovnimi značilnostmi netopirjev in jih opozoriti na to, da netopirji lahko bivajo v njihovi neposredni bližini. Predstavili smo jim tudi projekt, pomen netopirnic in netopirjev v urbanih okoljih ter ovrgli nekatera neresnična dejstva. Obenem smo poslušatelje pozvali k strpnosti do teh živali. Predavanja smo izkoristili tudi za deljenje promocijskega materiala in oglaševanje društvenih aktivnosti. Predavanj se je skupno udeležilo okoli 23 ljudi (Prilogi 12 in 13).

Obe predavanji smo izvedli na lokacijah, kjer smo postavili tudi fotografsko razstavo. Predavanje v knjižnici Šiška je bilo izvedeno šele slab mesec po končani razstavi, medtem ko je predavanje v knjižnici Vič služilo kot otvoritev razstave.

Predavanja smo oglaševali v napovednikih Mestne knjižnice Ljubljana, v biltenu slovenskih terenskih biologov in ljubiteljev narave – Trdoživu, s pomočjo plakatov, obešenih na lokaciji razstave in na spletu (Facebook stran "Netopirji - skrivnostni Ljubljanci", spletna stran SDPVN). (Priloge 8, 9, 10 in 11)

Tabela 8: Predavanja v okviru projekta.

Zap. št.	Lokacija	Ciljna skupina	Datum	Št. udeležencev
1	Knjižnica Šiška	splošna javnost	21. 9. 2016	ok. 15
2	Knjižnica Prežihov Voranc, Vič	splošna javnost	4. 10. 2016	8
Skupno udeležencev:				ok. 23

Slika 19: Predavanje v knjižnici Šiška (levo) in v knjižnici Prežihov Voranc na Viču (desno). (Foto: N. Krivec in T. Kenda).

6. Fotografske razstave »Netopirji – skrivnostni Ljubljanci«

V okviru projekta smo postavili 2 fotografski razstavi, namenjeni splošni javnosti, z naslovom "Netopirji - skrivnostni Ljubljanci" (Tabela 9). Za namen razstave smo uporabili 23 kaširanih plošč, ki smo jih natisnili v okviru lanskega istoimenskega projekta. Gre za 20 avtorskih fotografij članov društva s spremnim besedilom, 1 uvodno fotografijo večjega formata (A3) brez spremnega besedila in 2 plošči z uvodnim besedilom. V letu 2016 smo s projektnimi sredstvi 8 plošč ponatisnili, ker so bile v slabšem stanju.

Namen fotografskih razstav je ljudem na prijazen in nevsiljiv način skozi simpatične slike in s pomočjo spremnega besedila predstaviti osnovne značilnosti netopirjev in razbiti nekatere tabuje, ki krožijo o tej skupini živali. V razstavi predstavljamo vrste, ki živijo v Ljubljani in njihove habitate ter poudarjamo njihovo problematiko v urbanem okolju. Ljudi tudi na kratko seznanjamo z namenom in cilji projekta ter z obstojem Netopirofona.

Razstave smo oglaševali v napovednikih Mestne knjižnice Ljubljana, v biltenu slovenskih terenskih biologov in ljubiteljev narave - Trdoživu s pomočjo plakatov, obešenih na

lokaciji razstave in na spletu (Facebook stran "Netopirji - skrivnostni Ljubljanci", spletna stran SDPVN) (Priloge 8, 9, 10 in 11).

Tabela 9: Lokacije in datumi fotografskih razstav »Netopirji – skrivnostni Ljubljanci« v 2016.

1	Knjižnica Šiška	14. 4. – 30. 4. 2015
2	Knjižnica Prežihov Voranc, Vič	13. 6. – 31. 8. 2016

Slika 20: Razstava v knjižnici Šiška in otvoritev razstave s predavanjem v razstavnem prostoru v knjižnici Prežihov Voranc na Viču (Foto: N. Krivec in T. Kenda).

7. Predstavitev aktivnosti projekta v tisku

Tekom projekta smo objavili članek v biltenu slovenskih terenskih biologov in ljubiteljev narave - meddruštvenem glasilu "Trdoživ" [1]. V času trajanja projekta je bil članek o netopirjih, v katerem je bil omenjen tudi Netopirofon, objavljen na spletnem portalu SiolNet. (www.siol.net) [2] (Prilogi 14 in 15).

Projekt in njegove rezultate pa smo predstavili tudi v 13. številka glasila Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev »Glej, netopir!«, ki je izšel v oktobru 2016 [3] (Priloga 25). V času pisanja poročila je v nastajanju tudi 6. številka meddruštvenega glasila »Trdoživ«, v kateri bomo o projektu poročali med društvenimi novicami, nova številka bo predvidoma izšla decembra 2016.

[1] Krivec N., Zidar S. 2016. *Projekt Netopirji - skrivnostni Ljubljanci 2*. Trdoživ - bilten slovenskih terenskih biologov in ljubiteljev narave, 5(1): 46

[2] Mrevlje N. *Jeseni se ne zgodi redko, da v stanovanja sredi mesta zaidejo netopirji*. Spletni portal siolNet., 11. 9. 2016.

[3] Zidar S., Krivec N. 2016. *Projekt Netopirji – skrivnostni Ljubljanci 2*. Glej, netopir! Letnik 13(1).

8. Dva sprehoda z opazovanjem in poslušanjem netopirjev za javnost

Netopirji si pri orientaciji in lovu pomagajo z eholokacijo, pri čemer s pomočjo glasilk proizvajajo nam neslišne zvoke v ultrazvočnem delu spektra. Eholokacijske klice lahko zaznavamo s pomočjo posebnih ultrazvočnih detektorjev, ki jih prevajajo v nam slišne frekvence. Uporaba detektorjev je nepogrešljiv del terenskega dela, saj so frekvence, ki jih oddajajo netopirji vrstno specifične. Poleg tega so detektorji dober učni pripomoček, saj nam omogočijo, da pobliže spoznamo netopirski način življenja. Letos smo se zato odločili

izvesti tudi 2 sprehoda z ultrazvočnimi detektorji za splošno javnost. Na sprehodih so udeleženci lahko detektorje tudi sami uporabili.

Sprehod z naslovom »Spoznamo netopirje nad Ljubljano!« je potekal 25. 7. 2016 kot ena izmed aktivnosti v okviru sklopa dogodkov »Ljubljana – zelena prestolnica Evrope«. V večernih urah smo pred Mestno hišo najprej izvedli kratko predavanje in prikaz uporabe detektorjev, nato pa smo se odpravili do Ljubljane in ob njej prehodili razdaljo med Tromostovjem in Grudnovim nabrežjem.

Sprehod ob Ljubljani smo oglaševali na spletni strani www.napovednik.com, na Facebook strani "Netopirji - skrivnostni Ljubljanci" in na spletni strani SDPVN.

Slika 21: zg. levo: Kratko predavanje pred magistratom in sprehod po Stritarjevi ulici do Tromostovja; spodaj: začetek poslušanja pri Tromostovju (levo) in zaključek na Grudnovem nabrežju (desno) (Foto: N. Krivec).

Drugi sprehod smo izvedli 3. 9. 2016 ob Koseškem bajerju. Sprehod smo uvrstili tudi v sklop dogodkov pod skupnim imenom »Mednarodna noč netopirjev« (MNN), ki vsako leto poteka pod okriljem krovne evropske organizacije »Eurobats«. Ob Koseškem bajerju smo že v popoldanskih urah postavili stojnico s promocijskim materialom. Mimoidoče smo opozarjali na prisotnost netopirjev v njihovi bližini ter na obstoj društva in Netopirofona. Stojnico je po naših ocenah obiskalo zagotovo najmanj 100 ljudi. V večernih urah smo ponovno izvedli kratko predavanje in prikaz uporabe detektorjev, ki mu je sledil sprehod z detektorji okoli bajerja, ki se ga je udeležilo okoli 50 ljudi. Udeležencem smo predstavili in pokazali tudi v sklopu projekta postavljene netopirnice v okolici bajerja.

Sprehod ob Koseškem bajerju smo oglaševali s pomočjo plakatov, obešenih ob Koseškem bajerju in na spletu (Facebook stran "Netopirji - skrivnostni Ljubljanci", spletna stran SDPVN, objava na strani Napovednik.) (Priloge 19, 20). Dogodek pa je bil oglaševan tudi

preko sporočila medijem in objavljen v Dnevniku (Priloga 21), radijsko povabilo pa je bilo predvajan na Radiu Prvi.

Slika 22: zgoraj: Stojnica s promocijskim materialom je pritegnila lepo število mimoidočih; sp. levo: Predavanje v naravi; sp. desno: Obiskovalci sprehoda z detektorji v rokah. (Foto: N. Krivec)

Tabela 10: Podatki o sprehodih z detektorji in št. udeležencev.

Zap. št.	Lokacija	Ciljna skupina	Datum	Št. udeležencev
1	Začetek: pred Magistratom; konec: Grudново nabrežje	splošna javnost	25. 7. 2016	ok. 15
2	Koseški bajer	splošna javnost	3. 9. 2016	ok. 50
Skupno udeležencev:				ok. 65

9. Dogodek »Netopirji, nočni letalci, ki sobivajo z nami«, 16. 6. 2016

Dogodek, ki se je v sodelovanju z Zavodom RS za varstvo narave odvil 16. 6. 2016 v soseski Ruski car (četrtina skupnost Posavje), je potekal v obliki posveta. Dotikal se je dveh ločenih, a neločljivo povezanih tem: ohranjanja originalne podobe sošeske ob obnovah fasad in ohranjanja zatočišč netopirjev znotraj naselja. Zavod za varstvo narave bo v sodelovanju z arhitekti, ki so pobudniki in podporniki ohranjanja enotne podobe sošeske, pripravil usmeritve glede obnov stavb z vidika varstva ohranjanja zatočišč netopirjev. Posvetu je sledil tudi sprehod z detektorji okoli stanovanjskih blokov v soseski.

Dogodek smo oglaševali v glasilu Mestne občine Ljubljana in v programu ČS Posavje. (Prilogi 22, 23) ter na facebooku (Priloga 24).

Slika 23: Posvet na temo ohranjanja enotne podobe soseske ob obnovah fasad in varstva zatočišč netopirjev v soseski Ruski car ter udeleženci večernega sprehoda s poslušanjem netopirjev z ultrazvočnimi detektorji (Foto: J. Gojznikar).

Pri vodenju in izvedbi projekta sta sodelovala člana SDPVN:

Simon Zidar, dipl. biol. (UN) in

Nika Krivec, mag. funk. biol.

Na terenskih popisih projekta pa so sodelovali naslednji člani SDPVN in drugi prostovoljci:

Živa Bombek, Jan Gojznikar, Sabina Grižon, Tina Jakopič, Tea Knapič, Lara Kosor, Jasmina Kotnik, Matevž Mitrovič Slapar, Matija Mlakar Medved, Igor in Mirta Nekrep, Janez Novljan, Sava Osole, Eva Pavlovič, Nejc Poljanec, Špela Popit Prelogar, Davor Škofič-Maurer, Tajda Turk, Hana Vokač, Kaja Zidar, Silvija Žele in Primož Žnidaršič.

Avtorji fotografij fotografske razstave:

Jaka Kregar, Lea Likožar, Monika Podgorelec, Primož Presetnik, Martin Turjak, Simon Zidar.

Podpis odgovornega nosilca – vodje projekta:

Simon Zidar

Podpis odgovorne osebe organizacije:

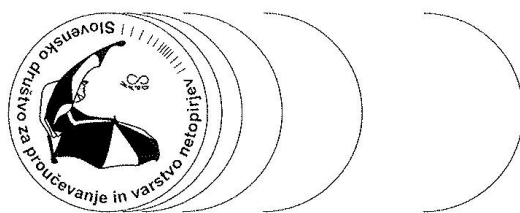
Simon Zidar
predsednik SDPVN

PRILOGE K VSEBINSKEMU POROČILU

Seznam prilog:

1. Vloga za naravovarstveno soglasje, naslovljena na ZRSVN – namestitev netopirnic
2. Strokovno mnenje v zvezi z namestitvijo netopirnic v sklopu projekta Netopirji – skrivnostni Ljubljčanani 2
3. Popisni list - mreženje 1: zajezitev Gradaščice, Bokalce, 28. 6. 2016
4. Popisni list - mreženje 2: Tivoli, Ljubljana, 8. 8. 2016
5. Popisni list - mreženje 3: ribniki Spodnje Gameljne, 9. 8. 2016
6. Popisni list - mreženje 4: most čez reko Besnico, Besnica, 31. 8. 2016
7. Popisni list - mreženje 5: Jelenca jama, Toško Čelo, 20. 9. 2016
8. Vabila na različne dogodke: predavanje in razstava v knjižnici Šiška in knjižnici Prežihov Voranc, pregledovanje netopirnic, Spoznajmo netopirje nad Ljubljano, dogodek ob Koseškem bajerju in Mednarodna noč netopirjev 2016 (Trdoživ – bilten slovenskih terenskih biologov in ljubiteljev narave, junij 2016)
9. Vabilo na razstavo in predavanje v Knjižnica Šiška v Napovedniku Mestne knjižnice Ljubljana za poletje 2016
10. Vabila na razstave in predavanja: Knjižnica Šiška in Knjižnica Prežihov Voranc v napovedniku Mestne knjižnice Ljubljana
11. Vabilo na razstave in predavanja: Knjižnica Šiška in Knjižnica Prežihov Voranc na Facebook strani projekta
12. Fotografija udeležencev predavanja v Knjižnici Šiška, 21. 9. 2016
13. Udeležba na predavanju v Knjižnici Prežihov Voranc, 4. 10. 2016
14. Objava v tiskanem mediju: Trdoživ – bilten slovenskih terenskih biologov in ljubiteljev narave, junij 2016
15. Spletna objava na portalu SiolNet., 11. 9. 2016
16. Vloga za izposajo lesenih zložljivih stojnic, klopi in stojk izven tržnih površin, naslovljena na JP Ljubljanska parkirišča in tržnice – izposoja stojnice za dogodek ob Koseškem bajerju
17. Vloga za posebno rabo javnih površin, naslovljena na Mestno občino Ljubljana – dogodek ob Koseškem bajerju
18. Dovoljenje za posebno rabo javnih površin – dogodek ob Koseškem bajerju
19. Vabilo na sprehod z detektorji ob Koseškem bajerju
20. Vabilo na sprehod z detektorji ob Koseškem bajerju, objavljeno na spletnem portalu www.napovednik.com
21. Vabilo na sprehod z detektorji ob Koseškem bajerju in predavanje o netopirjih v Knjižnici Šiška – »Sprehod z netopirji«, objavljeno v časopisu Dnevnik, 2.9.2016
22. Vabilo na dogodek v soseski Ruski car v programu ČS Posavje (MOL)
23. Vabilo na dogodek v soseski Ruski car v glasilu Mestne občine Ljubljana
24. Vabilo na dogodek v soseski Ruski car na Facebook strani projekta
25. Objava v tiskanem mediju: Glej, netopir!, letnik 13, št. 1, oktober 2016

Priloga 1: Strokovno mnenje v zvezi z namestitvijo netopirnic v sklopu projekta Netopirji – skrivnostni Ljubljanci 2.

**Slovensko društvo za proučevanje
in varstvo netopirjev**

Večna pot 111
SI-1000 Ljubljana
Slovenija
netopirji@sdpvn-drustvo.si
<http://www.sdpvn-drustvo.si>

Ljubljana, 18. 4. 2016

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

Območna enota Ljubljana
Cankarjeva cesta 10
1000 LJUBLJANA
(poslano na: zrsvn.oelj@zrsvn.si in karolina.rebernik@zrsvn.si)

Zadeva: Vloga za naravovarstveno soglasje – namestitev netopirnic

Spoštovani,

V sklopu projekta Netopirji – skrivnostni Ljubljanci 2, ki je sofinanciran s strani Mestne občine Ljubljana, želimo v Slovenskem društvu za proučevanje in varstvo netopirjev v aprilu oz. maju 2016 namestiti 6 netopirnic na drevesa znotraj Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib.

Prosimo vas za izdajo soglasja za namestitev netopirnic znotraj parka, predvidoma na naslednja drevesa:

Tabela 1: Predvidena mesta obešanja netopirnic na drevesa znotraj parka.

Drevesna vrsta	Območje	X koordinata	Y koordinata	Predvidena višina namestitve
vrba (<i>Salix sp.</i>)	Koseški bajer	5102741	5459159	5 – 7 m
vrba (<i>Salix sp.</i>)	Koseški bajer	5102789	5459203	5 – 7 m
hrast (<i>Quercus sp.</i>)	Koseški bajer	5102636	5459212	5 – 7 m
hrast (<i>Quercus sp.</i>)	Koseški bajer	5102626	5459142	5 – 7 m
bukev (<i>Fagus sylvatica</i>)	Koseški bajer	5102536	5459122	5 – 7 m
bukev (<i>Fagus sylvatica</i>)	Koseški bajer	5102406	* 5459233	5 – 7 m

Vse netopirnice bomo namestili tako, da ne bomo poškodovali dreves. Obesili jih bomo okoli debel na mestih, kjer jih bo mogoče zataktniti za vejo oz. razvejišče debla. Pritrdili jih bomo z ohlapno žico, ki bo dodatno zaščitena z gumo, da se ne bi zažirala v drevo. Ob vsakoletnem pregledovanju se bo žico po potrebi razrahljalo.

V upanju na čim hitrejšo rešitev naše vloge vas lepo pozdravljam,

Simon Zidar
Predsednik SDPVN in
koordinator projekta

Davčna številka: 25017926

Št. transakcijskega računa: 02010-0253769038

Priloga 2: Strokovno mnenje v zvezi z namestitvijo netopirnic v sklopu projekta Netopirji – skrivnostni Ljubljančani 2.

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

OBMOČNA ENOTA LJUBLJANA

Cankarjeva cesta 10 | 1000 Ljubljana
T 01 24 45 350
E zrsvn.oelj@zrsvn.si | www.zrsvn.si

Številka: 3-II-300/2-O-16/KR
Datum: 03.05.2016

Slovensko društvo za proučevanje
in varstvo netopirjev
Večna pot 111
1000 Ljubljana

ZADEVA: Strokovno mnenje v zvezi z namestitvijo netopirnic v sklopu projekta Netopirji – skrivnostni Ljubljančani 2

Po elektronski pošti, dne 18.04.2016, ste zaprosili naslovni zavod za strokovno mnenje v zvezi z namestitvijo netopirnic v sklopu projekta Netopirji – skrivnostni Ljubljančani 2. Načrtuje se namestitev šestih netopirnic na drevesa, na mesta obešanja, kot je razvidno iz vloge.

V skladu s 16. odstavkom 117. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - ZON-UPB2 in 61/06 - Zdru-1, 32/08-odlUS in 8/10 - ZSKZ – B) izdaja naslovni zavod sledeče strokovno mnenje:

Mesta obešanja netopirnic se nahajajo na naslednjih naravovarstveno pomembnih območjih:

- na zavarovanih območjih **Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib** (Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, Uradni list RS št. 78/15) in **Pot spominov in tovarištva** (Odlok o določitvi »Poti spominov in tovarištva« za spomenik skupnega pomena za mesto Ljubljana, Uradni list SRS, št. 3/88),
- na naravnih vrednotah **Rožnik - Šišenski hrib - Koseški boršt** (Ident. št. 317V) in **Pot spominov in tovarištva** (Ident. št. 8706) (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, popr. 70/06, 58/09, 93/10, 23/15).

Nadalje ugotavljamo, da bodo netopirnice nameščene na način, da se dreves ne bo poškodovale.

Glede na vrsto posega in lokacijo ocenjujemo, da namestitev netopirnic s stališča ohranjanja narave ne bo imela vpliva na varstvene cilje zgoraj navedenih zavarovanih območij in na njihovo celovitost ter povezanost. Namestitev netopirnic ne bo ogrozila lastnosti, zaradi katerih je območje opredeljeno kot naravni vrednoti.

V skladu z navedenim menimo, da je namestitev netopirnic na predvidena mesta **dopustna**.

Lepo pozdravljeni!

Pripravila:
Karolina Rebernik, univ. dipl. biol.
Naravovarstvena svetovalka

Vodja OE Ljubljana:
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.
Naravovarstveni svetnik

V vednost:
- arhiv, tu

PRILOGA 3: Netopirji – skrivnosti Ljubljančani; Popisni list za mreženja

Popisni list za mreženja v okviru projekta Netopirji – skrivnostni Ljubljančani

Št. mreženja: 01-2016

Datum: 28.6.2016

Popisovalci: Simon Zidar, Nika Krivec, Jan Gojznikar, Matevž Mitrovič
Slapar, Eva Pavlovič

Točna lokacija: zajezitev reke Gradaščice pri Bokalcu, Bokalce, Ljubljana

Koordinate X: 5100239 Y: 5457658

Sončni zahod: 20:57

Temperatura ob zahodu: /

Vreme: jasno

Krajši opis habitata: zajezitev reke z mirno vodno gladino, obdano z obsežno obrežno vegetacijo

Št.	Ura	T (°C)	Mreža in smer	Vrsta	Spol	Starost	Spolna zrelost	AB (mm)	m (g)	Druge meritve (CM3..)	Paraziti	Zobje	Opombe
1	21:20		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	že dojila, ne laktira	38,3	8,5		netopir. muha, pršica	++	
2	21:25		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	že dojila, ne laktira	38,6	8,0		pršice	+	
3	21:27			<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	že dojila, laktira	38,1	7,0		bele pike na prhuti	/	svetla sp. ustnica
4	21:30		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	že dojila, ne laktira	38,1	/		/	/	svetla sp. ustnica
5	21:42		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	že dojila, ne laktira	36,8	8,0		netopir. muhe, pršice	+	
6	21:45		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	že dojila	38,8	7,5		pršica		svetla sp. ustnica

PRILOGA 3: Netopirji – skrivnosti Ljubljančani; Popisni list za mreženja

Št.	Ura	T (°C)	Mreža in smer	Vrsta	Spol	Starost	Spolna zrelost	AB (mm)	m (g)	Druge meritve (CM3..)	Paraziti	Zobje	Opombe
7	21: 48		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	laktira	38,3	7,5		/	++	
8	21: 48		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	že dojila, ne lak- tira	36,3	7,75		pršice	bp	svetlejša barva kožuha
9	21: 53		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	nuli- parna	36,8	7,5		netopir. muha	+	
10	22: 00		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	laktira	37,6	7,5		netopir. muhe, pr- šice	++	
11	22: 03		dolvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♂	AD		36,5	7,0		/	+	temna sp. ust- nica
12	22: 04		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	laktira	37,5	8,0		netopir. muhe, pr- šice	++	
13	22: 30		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♂	AD		37,1	8,5		netopir. muha	+	temna sp. ust- nica
14	22: 19		gorvodno	<i>Myotis daubentonii</i>	♀	AD	laktira	38,1	10,0		netopir. muhe, pr- šice	bp	temna sp. ust- nica
15			CEV POD MOSTOM	<i>Myotis daubentonii</i>	♂	AD		36,9	6,5		netopir. muhe, pr- šice	++	ujet iz cevi pod mostom

PRILOGA 4: Netopirji – skrivnosti Ljublančani; Popisni list za mreženja

Popisni list za mreženja v okviru projekta Netopirji – skrivnosti Ljublančani

Št. mreženja: 02-2016

Datum: 8.8.2016

Popisovalci: Simon Zidar, Nika Krivec, Jan Gojznikar, Tea Knapič, Matelj Mitrovič Slapar, Tina Jakopič, Živa Bombek

Točna lokacija: SZ breg Tivolskega ribnika ob Čolnarni, park Tivoli, Ljubljana

Koordinate X:5101062 Y:5461199

Sončni zahod: 20:21

Temperatura ob zahodu: 20,6 °C

Vreme: delno oblačno

Krajši opis habitata: breg ribnika poleg mejice iz grmovja; skupina dreves ob kavarni; okrogla fontana prečno

Št.	Ura	T (°C)	Mreža in smer	Vrsta	Spol	Starost	Spolna zrelost	AB (mm)	m (g)	Druge meritve (CM3..)	Paraziti	Zobje	Opombe
1	20:50		S, mreža C	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	♂	AD	Epidi. črni, testisi +++	22,7	5,0		/	+	
2	20:55		S, mreža E	<i>Hypsugo savii</i>	♀	AD	že do-jila	35,8	6,5		/	(+) bp	
3	20:58		V, mreža B	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	♂	AD	testisi +++	32,5	6,0		/		
4	21:04		V, mreža B	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	♂	AD	testisi ++++	30,2	5,0		/		
5	21:05		V, mreža B	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	♂	AD	testisi ++++	30,4	6,5		/		zarasla poškodba na L pr-huti; Y prede-ljeni
6	21:05		V, mreža B	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	♀	JUV		34,2	6,5		/		

PRILOGA 4: Netopirji – skrivnosti Ljubljančani; Popisni list za mreženja

Št.	Ura	T (°C)	Mreža in smer	Vrsta	Spol	Starost	Spolna zrelost	AB (mm)	m (g)	Druge meritve (CM3..)	Paraziti	Zobje	Opombe
7	21:06		V, mreža B	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	♂	AD	testisi ++	34,2	6		/		
8	21:16		V, mreža B	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	♂	AD	testisi ++	33,1	5		/		
9	21:24	19,4	V, mreža B	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	♂	AD	testisi ++++	28,8	4,5		/	+++	
10	/	19,4	V, mreža B	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	♀	AD	že do-jila	30,5	5,5				močno oranžne bukalne žleze; zgornja celica razdeljena (na Y levo in desno)
11	22:15	18,4	V, mreža B	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	♂	AD	testisi +++	29,2	5		/	++	L in D nepredeljeno
12	22:15	18,4	V, mreža B	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	♂	AD	testisi +++, epidi. +	33,8	6,5		/		leva bukalna žleza močno odebeljena in belkasta
13	/	18,4	V, mreža B	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	♀	JUV	nuliparna	34,6	5,5		/		
14	/		S, mreža E	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	♀	AD	že do-jila	28,7	5		pršica		

PRILOGA 5: Netopirji – skrivnosti Ljubljančani; Popisni list za mreženja

Popisni list za mreženja v okviru projekta Netopirji – skrivnostni Ljubljančani

Št. mreženja: 03-2016

Datum: 9.8.2016

Popisovalci: Simon Zidar, Nika Krivec, Jan Gojznikar, Tina Jakopič, Živa Bombek, Špela Popit Prelogar, Sabina Grižon, Primož Žnidaršič

Točna lokacija: ribniki Spodnje Gameljne ob Savi, Ljubljana

Koordinate X: 5107572 Y: 5462343

Sončni zahod: 20:20

Temperatura ob zahodu: 23,1 °C

Vreme: pretežno oblačno

Krajši opis habitata: ribniki s prosto vodno gladino, večinoma pokošeni bregovi

NI UJETIH NETOPIRJEV

PRILOGA 6: Netopirji – skrivnosti Ljubljančani; Popisni list za mreženja

Popisni list za mreženja v okviru projekta Netopirji – skrivnostni Ljubljančani

Št. mreženja: 04-2016

Datum: 31.8.2016

Popisovalci: Simon Zidar, Nika Krivec, Tajda Turk. Matija Mlakar Medved, Nejc Poljanec

Točna lokacija: reka Besnica pri Besnici, Podgrad, Ljubljana

Koordinate X: 5098729 Y: 5474537

Sončni zahod: 19:40

Temperatura ob zahodu: / °C

Vreme: pretežno jasno

Krajši opis habitata: manjša reka z obrežno vegetacijo in travnik ob sami reki

NI UJETIH NETOPIRJEV

PRILOGA 7: Netopirji – skrivnosti Ljubljančani; Popisni list za mreženja

Popisni list za mreženja v okviru projekta Netopirji – skrivnostni Ljubljančani

Št. mreženja: 05-2016

Datum: 20.9.2016

Popisovalci: Simon Zidar, Nika Krivec, Kaja Zidar, Janez Novljan

Točna lokacija: Jelenca jama, Toško Čelo, Ljubljana

Koordinate X: 5105430 Y: 5455120

Sončni zahod: 19:02

Temperatura ob zahodu: / °C

Vreme: oblačno, dež - rosenje

Krajši opis habitata: jama na bregu v gozdu; vhodna odprtina velikosti: 2,5 x 1,5 m, jama ima dva vhoda

Št.	Ura	T (°C)	Mreža in smer	Vrsta	Spol	Starost	Spolna zrelost	AB (mm)	m (g)	Druge meritve [mm]	Paraziti	Zobje	Opombe
1	21:10		6m, notranja	<i>Myotis nattereri</i>	♀	AD	že dojila	36,8	6,0		/	++	
2	21:10		6m, notranja	<i>Myotis daubentonii</i>	♂	AD		36,5	7,5		/	+	sp. ustnica svetla
3	21:30		6m, notranja	<i>Myotis nattereri</i>	♀	AD	nuliparna	37,8	7,0		pršice, bolha	+	
4	21:40		6m, notranja	<i>Plecotus auritus</i>	♂	AD		39,5	7,0	D1=7,5 Cl=3,1 Tib=20,6 Hf=7,9	/	+	subadult?
5	21:40		6m, notranja	<i>Myotis nattereri</i>	♂	AD	testisi (+)	39,7	6,5		/	+	malo lepljiva opna
6	21:50		6m, notranja	<i>Myotis nattereri</i>	♂	AD	testisi (+), epidi. ++	39,6	6,0		/	+	malo lepljiva opna

PRILOGA 7: Netopirji – skrivnosti Ljubljani; Popisni list za mreženja

Št.	Ura	T (°C)	Mreža in smer	Vrsta	Spol	Starost	Spolna zrelost	AB (mm)	m (g)	Druge meritve (CM3..)	Paraziti	Zobje	Opombe
7	21:50		12m, zunanja	<i>Myotis myotis</i>	♂	AD	testisi /, epidid. ++	62,7	28,0	CM ³ =10,0	pršice	+++	L in D na tragusu pika, gube L: 6, D:7
8	21:55		12m, notranja	<i>Barbastella barbastellus</i>	♂	AD	/	32,8	8,5		jajčeca na uhljih	+	erekcija (parjenje?)
9	22:05		6m, notranja	<i>Myotis nattereri</i>	♀	AD	nuliparna	39,7	6,5		/	+	malo lepljiva opna
10	23:30		6m, notranja	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	♀	AD	nuliparna	39,7	5,5		/	+	

Priloga 8: Vabila na različne dogodke: predavanje in razstava v knjižnici Šiška in knjižnici Prežihov Voranc, pregledovanje netopirnic, Spoznajmo netopirje nad Ljubljano, dogodek ob Koseškem bajerju in Mednarodna noč netopirjev 2016 (Trdoživ – bilten slovenskih terenskih biologov in ljubiteljev narave, junij 2016)

Napovednik

Izboljšanje habitata močvirske sklednice

april–oktober 2016
Ljubljana; Gmajnice-Curnovec.
V okviru projekta bomo izvedli več delavnic in dva izleta z namenom odstranjevanja invazivnih rastlin na bregovih kanalov, ki jih uporabljajo močvirske sklednice. Več o aktivnostih projekta, ki ga sofinancira MOL, lahko spremljate na spletni strani in Facebook profilu herpetološkega društva.

Razstava Netopirji – skrivnostni Ljubljanci

13. junij–31. avgust 2016
Ljubljana; Knjižnica Šiška.
Fotografska razstava o netopirjih in njihovih zatočiščih v Ljubljani.

Herpetološki teren v okolici Ljubljane

25. junij 2016
Ljubljansko barje.
Junija bomo gostili člane avstrijskega herpetološkega društva. Organiziran bo ogled območja edine populacije plavčkov na Ljubljanskem barju. Hkrati bomo s teletetrijo poiskali lokacije močvirskih sklednic in si ogledali njihov habitat.

Pregledovanje netopirnic

julij in september 2016
Ljubljana.
Teren pregledovanja netopirnic, ki so bile v sklopu različnih projektov nameščene na drevesa v Ljubljani. Dodatne informacije in prijave na netopirji.ljubljana@gmail.com.

Pisani akrobati v Ljubljani

2. julij 2016, 10.00–12.00
Ljubljana; živalski vrt.
Delavnica o kačjih pastirjih.

Flora Grajskega griča

5., 18. in 27. julij 2016, 16.30–18.30
Ljubljana; Točka.Zate.
Voden ogled divje rastoče flore gozda, travnikov, ruderalnih in tujerodnih vrst. Istočasno se bodo v Točki določevale rastline.

Kako izdelati herbarij?

5. julij 2016, 19.00–20.00
Ljubljana; Točka.Zate.
Predavanje dr. Tinke Bačič o izdelavi herbarija.

Kdo bedi po sončnem zahodu?

13. julij 2016, 20.30–22.00
Ljubljana; Jakopičevo sprehajališče v Tivoliju.
Nočni sprehod po parku Tivoli in raziskovanje nočnih živali (ptic, nočnih metuljev in netopirjev).

Flora Ljubljane

18. julij 2016, 19.00–20.00
Ljubljana; Točka.Zate.
Predavanje dr. Nejca Jogana o rastlinstvu Ljubljane.

Netopirjem izdelajmo netopirnico

20. julij 2016, 17.00–19.00
Ljubljana; Točka.Zate.
Delavnica izdelovanja netopirnic – domačinskih zatočišč za netopirje. Ves material dobite na delavnici.

Pisani akrobati v Ljubljani

23. julij 2016, 14.00–16.00
Ljubljana; Točka.Zate.
Delavnica o kačjih pastirjih.

Spoznajmo netopirje nad Ljubljano

25. julij 2016, 20.00–21.30
Ljubljana; Točka.Zate.
V večernem mraku se bomo sprehodili po bregu Ljubljane in s pomočjo posebnih naprav poslušali in opazovali netopirje.

Orhideje v Ljubljani

27. julij 2016, 19.00–20.00
Ljubljana; Točka.Zate.
Predavanje Branka Dolinarja o orhidejah, ki uspevajo v Ljubljani.

Izdelaj svojega netopirja

28. julij 2016, 17.00–19.00
Ljubljana; Točka.Zate.
Ustvarjalna delavnica za otroke. Izdelovanje netopirskih magnetov iz raznobarvne penaste gume in papirja.

Mednarodna noč netopirjev

avgust–september 2016
Različni kraji po Sloveniji.
Več o programu 18. MNN na <http://www.sdpvn-drustvo.si/enn.html>

6. Balkan Odonatological Meeting (BOOM)

5.–12. avgust 2016
Vzhodna Srbija.
Mednarodno odonatološko srečanje s terenskim delom in predavanji. Več na damjan.vinko@gmail.com.

Dijaški biološki tabor 2016

14.–21. avgust 2016
Zapotok pri Igu.
8. dijaški biološki tabor s kotizacijo 80 €. Predvidene skupine so: plazilci in dvoživke, netopirji, kačji pastirji, ekologija gozda z osnovami preživetja v naravi in raziskovanje vodnih ekosistemov. Izvedlo se bo predavanje o sovah z izdelovanjem gnezdišč. Več informacij, prijavnico in utrinke iz prejšnjih let najdete na <https://dijaskitabor.wordpress.com>.

Netopirji – skrivnostni Ljubljanci

3. september 2016, 19.00–20.30
Ljubljana; leseni otok ob Koseškem bajerju.
V večernem mraku se bomo sprehodili okoli Koseškega bajerja in s pomočjo ultrazvočnih detektorjev poslušali in opazovali netopirje, pri tem pa izvedeli tudi marsikatero skrivnost iz življenja netopirjev.

Botanični večeri

5. september 2016, 18.00
Ljubljana; Gimnazija Bežigrad.
Prosti program z botaničnimi počitniškimi vtisi.

20. let herpetološkega društva

september 2016
Piknik s terenskim dnevom posvečenim praznovanju 20 let herpetološkega društva.

Netopirji – skrivnostni Ljubljanci

21. september 2016, 19.30
Ljubljana; Knjižnica Šiška.
Poljudno predavanje o netopirjih v Ljubljani. Se netopirji res zapletajo v lase? So slepi? Zakaj so koristni? Kje jih lahko najdemo in opazujemo tudi v Ljubljani? Zakaj so ogroženi?

Pisani akrobati Zelene prestolnice

30. september 2016
Rok za oddajo fotografij kačjih pastirjev na fotografski natečaj. Več na <https://pisaniakrobati.wordpress.com>.

Mesečna predavanja, predvajanja filmov

oktober 2016–april 2017
Več na <http://www.dinaricum.si>.

Jesensko popisovanje flore

8. oktober 2016
Več na <http://bds.biologija.org>.

Netopirji – skrivnostni Ljubljanci

3.–28. oktober 2016
Ljubljana; Knjižnica Prežihov Voranc.
Fotografska razstava o netopirjih in njihovih zatočiščih v Ljubljani. Otvoritev razstave s predavanjem 4. oktobra 2016 ob 18.00.

43. srečanje entomologov sosednjih dežel

16. oktober 2016, 9.30
Postojna; Notranjski muzej Postojna.
Tradicionalno mednarodno srečanje entomologov bo posvečeno 120-letnici rojstva Egona Pretnerja.

Wraberjev dan: Flora v mestu

12. november 2016
Botanično srečanje s strokovnimi predavanji. Več na <http://bds.biologija.org>.

Botanični večeri

5. december 2016, 18.00
Ljubljana; Gimnazija Bežigrad.
Predavanje Alenke Mihorič o botanično obarvanem potopisu.

OPOMBE:
Več o dogodkih preberite na spletnih straneh pristojnih društev ali sledite njihovih spletnih listam.

Program je okvirjen, zato so možne spremembe.

Infotočka Točka.Zate je informacijska točka Zelene prestolnice Evrope 2016. Nahaja se pred ljubljanskim magistratom.

Priloga 9: Vabilo na razstavo in predavanje v Knjižnica Šiška v Napovedniku Mestne knjižnice Ljubljana za poletje 2016

mestna knjižnica ljubljana

Netopirji

skrivni Ljubljančani

© Simon Zidar

Skrivnostne nočne letalce – netopirje lahko opazujemo tudi v urbanem okolju. Ljudje zaradi nepoznavanja do njih še vedno gojijo močno negativen odnos. Pa je res, da se netopirji zapletajo v lase? So res slepi? Zakaj so koristni? S fotografsko razstavo in izobraževalnim predavanjem želimo razbiti predsodke o netopirjih in poudariti njihov pomen v okolju. Izvedeli boste, kje vse se netopirji v mestu skrivajo in kako ogrožene ter resnično zanimive živali so.

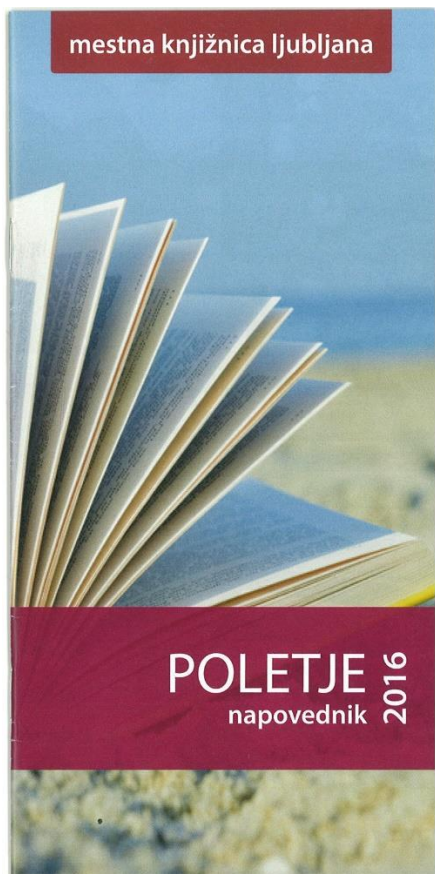
Otvoritev razstave
in predavanje **Nike Krivec**,
biologinje in članice SDPVN.

04. oktober ob 18.00

razstava bo na ogled do 28. oktobra

Knjižnica Prežihov Voranc

Priloga 10: Vabila na razstave in predavanja: Knjižnica Šiška in Knjižnica Prežihov Voranc v napovedniku Mestne knjižnice Ljubljana

Čarovnije iz stekla

1.–30. junij Knjižnica Ig
Razstavljeni bodo izdelki iz stekla, ki so jih izdelali udeleženci na delavnicah Čarovnije iz stekla. Na delavnicah so se spoznali z osnovami fuzije stekla in našli nešteto trenutkov za kreativnost in ustvarjalno izražanje. Delavnice so potekale v sodelovanju z CUDV Draga.

Jurjevanje skozi foto-objektiv

2.–30. junij Knjižnica Otona Župančiča, pritličje, 1. nadstropje
Jurjevanje v Beli krajini velja za najstarejši folklorni festival v Sloveniji. S svojo 53-letno tradicijo se je trdno zasidral tako v mestu Črnomlju kot v Beli krajini. Pregledna fotografska razstava prikazuje folklorne dogodke v Črnomlju v obdobju pred pričetkom festivala in tudi zgodovino samega festivala do današnjih dni. Letošnje Jurjevanje bo potekalo v Črnomlju med 22. in 26. junijem 2016.

Razmetanka akrilov, akvarelov – Irena Koudela

7. junij–11. julij Knjižnica Škofljica
Irena Koudela je svoje likovno izobraževanje začela v Likovni šoli Sab. Ko se je preselila na Škofljico, se je pridružila Likovnem društvu 2002. Slika večinoma z akrilnimi barvami, zadnja leta pa ustvarja tudi z akvareli, se spoznava z grafiko ... **Odprtje razstave bo 7. junija ob 19.30. Matjaž Stopar bo imel krajši govor, za popestritev programa bodo poskrbeli njeni soplesalci iz skupine Wild West (country line dance).**

Netopirji, skrivnostni ljubljancani – Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev (Zelena prestolnica)

14. junij–31. avgust Knjižnica Šiška
Skrivnostne nočne letalce – netopirje lahko opazujemo tudi v urbanem okolju. S fotografsko razstavo želimo te simpatične in posebne sesalce predstaviti širši javnosti in razbiti kakšen predsodek o njih ter poudariti njihovo ogroženost in pomen v okolju.

Razstava knjig o Pakistanu ter projekcija filma »Lutkovno gledališče Ljubljana v Pakistanu«

15. junij–24. junij Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje
Veleposlaništvo Islamske republike Pakistan v Rimu bo ob prisotnosti njegove ekselence veleposlanika Nadeema Riyaza razstavilo izbor knjig o Pakistanu. Del knjig bodo podarili naši knjižnici. Ob razstavi vas vabimo na ogled 20 minutnega dokumentarnega filma režiserja Matjaža Žbontarja o gostovanju naših lutkarjev na festivalu lutk v stari prestolnici Pakistana Lahoreju s predstavama *Velikanski dobrodušni velikan* in *Sa-pramiška*. **Odprtje razstave s projekcijo filma bo 15. junija ob 15.00.**

Klekljana čipka

1. julij–31. avgust Knjižnica dr. France Škerl
Razstavo pripravljajo udeleženci tečaja klekljanja, ki ga že vrsto let vodi Tanja Oblak. Vsako leto po zanimivih motivih izdelajo dragocene čipke, ki lično razstavljene vabijo nove udeležence.

Razstava lutk: Mačke – Vrtec Jarše

1. julij–31. avgust Knjižnica Jarše
Na razstavi bodo lutke mačk, ki jih izdelujejo v Vrtcu Jarše – enoti Mojca. Vzgojiteljice preko celega leta šivajo lutke z motivom mačk za novoletni sejem.

Priloga 11: Vabilo na razstave in predavanja: Knjižnica Šiška in Knjižnica Prežihov Voranc na Facebook strani projekta

Netopirji - skrivnostni Ljubljančani shared their photo.

Published by Simon Zidar · 4 hrs ·

Le še do petka si lahko ogledate našo fotografsko razstavo na Viču! 😊
Lepo vabljeni!

NETOPIRJI - skrivnostni Ljubljančani

Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev
vas lepo vabi na

PREDAVANJI in FOTOGRAFSKO RAZSTAVO
o netopirjih Ljubljane.

predavanje
• 21. september 2016 • 19.30 • Knjižnica Šiška
Trg komandanta Staneta 8, Ljubljana

razstava
• 3. do 28. oktober 2016 • Knjižnica Prežihov Voranc,
Tržaška cesta 47a, Ljubljana

predavanje
• 4. oktober 2016 • 18.00 • Knjižnica Prežihov Voranc

Netopirji - skrivnostni Ljubljančani
Published by Simon Zidar · 15 September ·

Vabljeni na prihajajoče aktivnosti! Ljubljanske netopirje in letošnji projekt bomo predstavili že 21. 9. v Knjižnici Šiška

42 People Reached

1 Likes, Comments & Shares

1 Likes	1 On Post	0 On Shares
0 Comments	0 On Post	0 On Shares
0 Shares	0 On Post	0 On Shares

0 Post Clicks

0 Photo views	0 Link clicks	0 Other Clicks
-------------------------	-------------------------	--------------------------

NEGATIVE FEEDBACK

0 Hide Post	0 Hide All Posts
0 Report as Spam	0 Unlike Page

Priloga 12: Fotografija udeležencev predavanja v Knjižnici Šiška, 21. 9. 2016.

Priloga 13: Udeležba na predavanju v Knjižnici Prežihov Voranc, 4. 10. 2016

Predavanje v knjižnici Vič, 4. 10. 2016
- SEZNAM UDELEŽENCEV

IME IN PRIIMEK	PODPIS
GASPER STOPAR	
TOHAR KENDA	 Nastja Kosor
NASTJA KOSOR	
GABRIELA VERONIK	Veronika
JAJA VERONIK	
Simon Rajč	Rajč S.
TATJANA HINIČ	Hinič
DUSAN SOVA	

Priloga 14: Objava v tiskanem mediju: Trdoživ – bilten slovenskih terenskih biologov in ljubiteljev narave, junij 2016

Koraki za ohranitev plavčka na Ljubljanskem barju

Letošnji korak naprej k varstvenim ukrepom za ohranitev izolirane populacije plavčkov (*Rana arvalis*) na Ljubljanskem barju je predstavljala organizacija posveta Koraki k varstvu in ohranitvi plavčkov na Ljubljanskem barju. S tem dogodkom smo želeli v herpetološkem društvu odločneje pristopiti k varstvu vrste in poiskati trajnejše oz. trajnostne rešitve, ki bi kljub različnim stališčem vzpostavile temelje in smernice za nadaljnje delo. Strokovnjaki, upravljalci območij in prostovoljci smo si tako 30. maja 2016 na posvetu zaprtega tipa prisluhnili ter izmenjali mnenja in našli skupna stališča, ki so ključna za nadaljnje varstvo ter ohranitev te karizmatične vrste.

Posvet smo izvedli v sklopu projekta Pozor! Plavček na mrestišču, ki ga finančno podpira Mestna občina Ljubljana.

Zapisali: Špela Borko in Aja Zamolo

Projekt Netopirji – skrivnostni Ljubljančani 2

Besedilo: Nika Krivec in Simon Zidar Foto: Simon Zidar

V SDPVN nadaljujemo s širjenjem dobre besede o netopirjih med prebivalci Ljubljane. Že drugo leto zapored namreč s finančno pomočjo Mestne občine Ljubljana izvajamo projekt Netopirji – skrivnostni Ljubljančani.

Tudi letos bomo mlade in stare s pomočjo izobraževalne fotografske razstave in predavanj opozarjali na prisotnost netopirjev v njihovi bližini ter jih navduševali z zanimivostmi iz netopirskega življenja. Izobraževalne aktivnosti bosta dopolnila večerna sprehoda z opazovanjem in poslušanjem netopirjev ob Ljubljani in ob Koseškem bajerju. Projekt bo tudi raz-

Belorobi netopir (*Pipistrellus kuhlii*) velja za urbanemu okolju dobro prilagojeno vrsto.

iskovalno obarvan, saj bomo na terenskih popisih znova preverjali prisotnost vrst na območju MOL. Za slednji netopirjev

bomo pregledovali netopirnice, izobešene po drevesih in stavbah v Ljubljani, hkrati pa postavili tudi šest novih. Za klice meščanov v zvezi z netopirji bomo še naprej dosegljivi na svetovalnem telefonu – Netopirofonu – na telefonski številki 068 650 090. Sporočite nam, če sobivate z netopirji, in tako prispevajte podatke o razširjenosti vrst v Ljubljani. Lepo vabljeni, da se nam pridružite na naših dogodkih!

Naše objave lahko spremljate na Facebooku na <https://www.facebook.com/netopirjiLjubljana> in spletni strani društva na <http://www.sdpvn-drustvo.si/aktualno>.

Na drevesa nameščene netopirnice v Tivoliju in ob Koseškem bajerju bomo pregledovali dvakrat letno.

Izobraževalna fotografska razstava o netopirjih razblinja mite in predstavlja njihova zatočišča v Ljubljani.

Priloga 15: Spletna objava na portalu SiolNet., 11. 9. 2016 (slika 18. 10. 2016)

Vse rubrike

Sio1NET.

🔍 👤

NOVICESPORTALTRENDI
AVTOMOTODIGISVET
SIOL PLUS
TELEKOM SLOVENIJE

DomMojster za oknaVrt

Dom

Nedelja, 11. 9. 2016; 16.05, osveženo: 1 mesec

DELI Z OSTALIMI:

4,275

O TERMOMETRU

10799

0

136

NETOPIRJI, DEL DIVJINE V MESTU

Jeseni se ne zgodi redko, da v stanovanja sredi mesta zaidejo netopirji

Neža Mrevlje

O AVTORJU

Ko ponoči sredi svoje dnevne sobe zagledaš netopirja, doživiš nelagoden stik z divjino. Z delom narave, ki je tudi v mestu. Sledi letanje obeh po prostoru, pri sesalcu s krili seveda dobesedno. Ne veš, kdo je v večji paniki. Kot pravijo v društvu za varstvo netopirjev, takšni dogodki niso redki: poleti in jeseni netopirji pogosto zaidejo v stanovanja.

PREBERI TUDI

NE SPREGLJITE

NAKUPNI NASVETI

Nominirajte in se potegujte za domače presenečenje

Vam je zadisalo po domači kuhinji? Za pripravo pristne babičine specialitete potrebujete predvsem dvoje: originalni recept ...

Priloga 16: Vloga za izposojlo lesenih zložljivih stojnic, klopi in stojk izven tržnih površin, naslovljena na JP Ljubljanska parkirišča in tržnice – izposoja stojnice za dogodek ob Koseškem bajerju.

Kopitarjeva ulica 2, 1000 Ljubljana | tel. 01 300 12 00 | fax 01 432 71 71 | e-mail: info@lpj.si

VLOGA za izposojlo lesenih zložljivih stojnic, klopi in stojk izven tržnih površin

VLAGATELJ – PRAVNA OSEBA, SAMOSTOJNI PODJETNIK, FIZIČNA OSEBA, KMETIJSKI PRIDLOVALCI

NAZIV:	Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev
SEDEŽ oz. NASLOV:	Večna pot 111, 1000 LJUBLJANA
DAVČNA ŠTEVILKA:	25017926
MATIČNA ŠTEVILKA DRUŽBE oz. EMŠO:	1210351
TELEFON / GSM osebe, ki bo inventar prevzela (obvezen podatek):	031 354 300
E-POŠTA:	simon.zidar@gmail.com

PREDMET VLOGE, OBODBJE IN NAMEN IZPOSOJE

IZPOSOJA STOJNICE:

ŠTEVILO IZPOSOJENIH STOJNIC (navesti točno število):	1
STOJNICE SI IZPOSOJAMO ZA OBODBJE (datum)	od 3. 9. 2016 do 3. 9. 2016
SKUPAJ DNI ZA IZPOSOJO:	1 15 ⁰⁰ - 21 ⁰⁰
STOJNICE POTREBUJEMO za namen:	dogodek Netopirji - skupnostni ljubljancani

IZPOSOJA PRODAJNIH KLOPI/STOJK:

ŠTEVILO IZPOSOJENIH PRODAJNIH KLOPI/STOJK (navesti točno število):	/
PRODAJNE KLOPI/STOJKE SI IZPOSOJAMO ZA OBODBJE (datum)	od / do
SKUPAJ DNI ZA IZPOSOJO:	/
PRODAJNE KLOPI/STOJKE POTREBUJEMO za namen:	/

LOKACIJA POSTAVITVE IZPOSOJENEGA INVENTARJA

obala koseškega bajerja pri leseni plaži
--

OPOMBE, PRIPOMBE napišite na hrbtni strani.

Datum vloge: 31. 8. 2016

Žig in podpis:

Opombe:

- za prevoz stojnic oz. prodajnih klopi/stojk morate poskrbeti sami,
- kontaktne številke za prevzem inventarja – 01/300-12-30, 031/771-253, dežurni GSM: 031/756-880
- obveznosti po računu ali predračunu morajo biti obvezno poravnane pred prevzemom inventarja,
- odškodninsko ste odgovorni za morebitno poškodovanje ali izgubo inventarja.

Priloga 17: Vloga za posebno rabo javnih površin, naslovljena na Mestno občino Ljubljana – dogodek ob Koseškem bajerju

PODATKI O VLOŽNIKU¹

Prejemna štampiljka MOL

Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev

(ime in priimek oz. naziv pravne osebe)

Večna pot 111, 1000 LJUBLJANA

(naslov oz. sedež)

Simon Zidar (predsednik društva)

(zakoniti zastopnik oz. pooblaščenec)

1210351, 25017926

(matična številka) (identifikacijska št. za DDV)

031 354 300 simon.zidar@gmail.com

(telefon) (e-pošta)

Mestna občina
Ljubljana
Mestna uprava

Oddelek za
gospodarske dejavnosti
in promet

Trg mladinskih delovnih brigad 7
1000 Ljubljana
telefon: 01 306 17 00
faks: 01 306 17 01
glavna.pisarna@ljubljana.si
www.ljubljana.si

VLOGA ZA POSEBNO RABO JAVNIH POVRŠIN

Spodaj podpisani vložnik prosim za izdajo dovoljenja za posebno rabo javnih površin za : 2

A. Javna prireditve ali shod z opremo (tip in naziv):

Izobraževalna aktivnost; Netopirji – skrivnostni Ljubljancani

- B. Druga posebna raba** (postavitve opreme, stojnice, prodajnega objekta, cvetličnega korita, lončnic, vozička za prodajo koruze, izvedba razstave, snemanja filma, snemanja komercialnega oglasa, otvoritev, postavitve elektro polnilne točke -ustrezno obkrožite in navedite namen uporabe):

Predvidena lokacija za posebno rabo javne površine je:

obala Koseškega bajerja pri plaži oz. lesenem otoku 3

Posebna raba javne površine bo trajala (datum/i) 3. 9. 2016 med 16:00 in 20:00 uro 4

Pripravljalna in zaključna dela na prireditvenem prostoru za javno prireditev ali shod z opremo

(datum/i) 3. 9. 2016 med 15:30 in 16:00 uro 4

K vlogi prilagam priloge (označite) 5:

- ☐ seznamčasne opreme
☐ **prikaz umestitvečasne opreme z navedenimi dimenzijami**
☐ kratek opis oziroma program v primeru podaje vloge za javno prireditev
☐ drugo: _____

Posebna raba javne površine za izvedbo dogodka ali druge posebne rabe je: ni sofinancirana s strani MOL, ali je MOL pokrovitelj, ali je MOL soorganizator, ali je MOL ustanovitelj vložnika, ali je vložnik nevladna organizacija (ki deluje v javnem interesu, za izvajanje dejavnosti, za katere je ustanovljen) (obvezno označite)

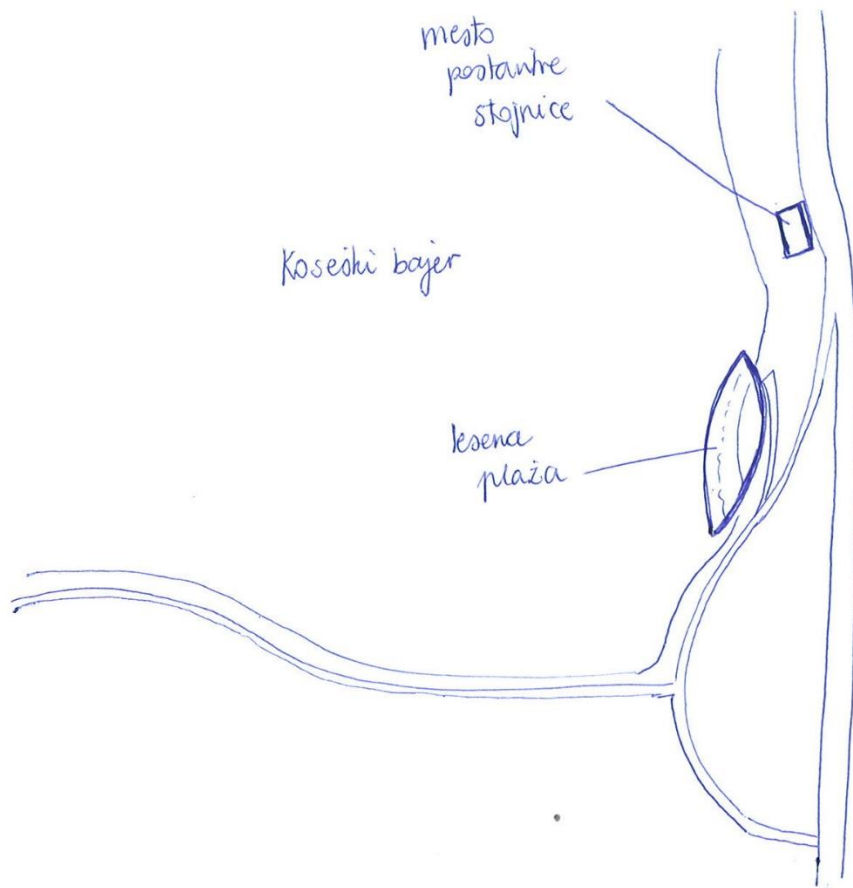
- ☐ da
☐ ne

Datum: 26. 8. 2016

Podpis: Simon Zidar

RILOGA 1:

Dimenzije stojnice (JPLPT):

širina: 220 cm

visina: 250 cm

Priloga 18: Dovoljenje za posebno rabo javnih površin – dogodek ob Koseškem bajerju

	Mestna občina Ljubljana Mestna uprava	Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet	Odsek za finance in splošne zadeve	Trg mladinskih delovnih brigad 7 1000 Ljubljana telefon: 01 306 17 00 faks: 01 306 17 01 glavna.pisarna@ljubljana.si www.ljubljana.si
---	---	--	--	--

Številka: 3221-148/2016-2
Datum: 31.08.2016

Mestna občina Ljubljana, Mestna uprava, Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet, izdaja na podlagi drugega odstavka 14. člena Zakona o javnih zbiranjih - uradno prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 64/11) (ZJZ-UPB5), 26. člena Odloka o posebni rabi javnih površin (Uradni list RS, št. 105/15), 19. in 29. člena Odloka o organizaciji in delovnem področju Mestne uprave Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 51/07), v zadevi izdaje dovoljenja za posebno rabo javne površine na zahtevo stranke SLOVENSKO DRUŠTVO ZA PROUČEVANJE IN VARSTVO NETOPIRJEV, Večna pot 111, 1000 Ljubljana, naslednje

DOVOLJENJE

SLOVENSKEMU DRUŠTVU ZA PROUČEVANJE IN VARSTVO NETOPIRJEV, Večna pot 111, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: stranka) se dovoli posebna raba javnih površin v Ljubljani – površina ob ploščadi Koseškega bajerja, zemljišče s parc. št. 1114/5, k.o. Zgornja Šiška, za postavitve A stojnice za izvedbo dogodka v okviru projekta »Netopirji-skrivnostni Ljubljančani 2«, dne 03.09.2016, med 16.00 in 20.00 uro, s predhodno postavitvijo opreme, pod naslednjimi pogoji:

1. Stranka lahko za potrebe izvedbe dogodka »Netopirji-skrivnostni Ljubljančani 2« na lokaciji postavi A stojnico in izvede načrtovane aktivnosti.
2. Pristojni Oddelek za urejanje prostora MOL je seznanjen z vlogo stranke in se strinja s predlagano postavitvijo opreme za izvedbo dogodka.
3. Za varnost udeležencev na območju javne prireditve na javni površini, za škodo povzročeno na zdravju in življenju fizičnih oseb, za povzročeno škodo na premoženju fizičnih in pravnih oseb in za povzročeno škodo na dohodku fizičnih in pravnih oseb, zaradi neizvajanja določil in obveznosti iz izreka tega dovoljenja, oziroma povzročeno zaradi posledic javne prireditve na javni površini, je glede na dokazane kršitve posameznih določil in obveznosti iz izreka tega dovoljenja, odgovorna stranka.
4. Ob začasnih objektih je potrebno zagotoviti neovirano gibanje pešcev in morebitne prevoze intervencijskih vozil.
5. Na predmetno javno površino in vplivno okolico je prepovedano pritrdjevanje elementov začasnih objektov ter drugi fizični posegi v prostor.
6. Stranka je dolžna predmetno javno površino in vplivno okolico redno vzdrževati in takoj po končanem dogodku javno površino očistiti in vzpostaviti prvotno stanje.
7. V primeru nastale škode na predmetni javni površini v času veljavnosti tega dovoljenja zaradi posebne rabe, je dolžna organizacija za redno vzdrževanje škodo sanirati na stroške imetnika tega dovoljenja.
8. Izvod tega dovoljenja mora biti ob vsakem času na vpogled pristojni inšpekcijski službi, ob nadzoru na terenu.

9. V primeru drugačne ureditve predmetne javne površine po posebni odločbi pristojnega upravnega organa, naknadnih ugotovitev, da prihaja zaradi posebne rabe javne površine do morebitnih prometnih ali drugačnih konfliktnih situacij in v primeru neizpolnjevanja pogojev, navedenih v predhodnih točkah izreka tega dovoljenja, je dolžna stranka ukrepati v skladu s pogoji novih odločb.
10. Stroškov postopka ni.

O b r a z l o ž i t e v

Stranka SLOVENSKO DRUŠTVO ZA PROUČEVANJE IN VARSTVO NETOPIRJEV, Večna pot 111, 1000 Ljubljana, je z vlogo dne 29.08.2016 zaprosila za izdajo dovoljenja za rabo javne površine na površini ob ploščadi Koseškega bajerja, za postavitev A stojnice za izvedbo dogodka v okviru projekta »Netopirji-skrivnosti Ljubljancani 2«, dne 03.09.2016, med 16.00 in 20.00 uro, s predhodno postavitvijo opreme.

26. člena Odloka o posebni rabi javnih površin (Uradni list RS, št. 105/15) določa, da je za predstavitev humanitarnih, socialnih, kulturnih, športnih in okoljevarstvenih vsebin, za podpisovanje peticij ter za namene volitev in referendumov dovoljena postavitev stojnice tipa »ljublanske tržnice«. Lokacijo postavitve določi pristojni organ v soglasju z organom Mestne uprave MOL, pristojnim za urejanje prostora.

Pristojni Oddelek za urejanje prostora MOL je seznanjen z vlogo stranke in se strinja s predlagano postavitvijo opreme za izvedbo dogodka.

Mestna uprava Mestne občine Ljubljana je pregledala predloženo dokumentacijo in ugotovila, da ob upoštevanju pogojev iz izreka tega dovoljenja ni zadržkov za izdajo dovoljenja in odločila kot je navedeno v izreku tega dovoljenja.

Stranka je na podlagi 24. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS št. 106/10-UPB5 in 32/16) oproščena plačila upravne takse in na podlagi 29. člena Odloka o posebni rabi javnih površin (Uradni list RS, št. 105/15), oproščena plačila občinske takse.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to dovoljenje je dovoljena pritožba na Župana Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, v roku 15 dni od vročitve tega dovoljenja. Za pritožbo je potrebno plačati upravno takso po tarifni št. 2 Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS št. 106/10-UPB5 in 32/16) v višini 18,10 EUR na račun: 01261-4610355196, model: 11, sklic: 75604-7111207-3216148, namen nakazila: upravna taksa, pritožba.

Pritožba se vloži pisno ali da ustno na zapisnik pri organu, ki je odločbo izdal na prvi stopnji: Mestna občina Ljubljana, Mestna uprava, Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet, Trg MDB 7, Ljubljana.

Postopek vodila:
Andreja Potočnik
Višja svetovalka I.

David Polutnik
Sekretar-Vodja Oddelka

Vročiti:

- SLOVENSKO DRUŠTVO ZA PROUČEVANJE IN VARSTVO NETOPIRJEV, Večna pot 111, 1000 Ljubljana – vročitev po ZUP
- Arhiv, tu.

Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev
vas vabi na dogodek:

MEDNARODNA NOČ NETOPIRJEV

Netopirji - skrivnostni Ljubljancani

**Spoznajte OGROŽENA in KORISTNA bitja,
ki »gledajo« z ušesi in letajo z rokami!**

**Koseški bajer, Ljubljana
sobota, 3. september 2016**

16.00 - stojnica: Spoznajmo netopirje!

**19.00 - voden sprehod z opazovanjem in
poslušanjem netopirjev z ultrazvočnimi detektorji**

- Ali se netopirji res zapletajo v lase? Ali pijejo kri?
- Zakaj so netopirji zaščiteni in jih je potrebno varovati?
- Zakaj so koristni?
- Kje bivajo v mestu?

LEPO VABLJENI!

Aktivnost poteka v okviru projekta »Netopirji - skrivnostni Ljubljancani 2«, ki se izvaja s finančno pomočjo Mestne občine Ljubljana. Več o projektu najdete na: <http://www.sdpvn-drustvo.si/netopirji-skrivnostni-ljubljancani-2.html>

Mestna občina
Ljubljana

Priloga 20: Vabilo na sprehod z detektorji ob Koseškem bajerju, objavljeno na spletnem portalu www.napovednik.com
(http://www.napovednik.com/dogodek408363_mnn_2016_netopirji_-_skrivnostni_ljubljancani (slika 18. 10. 2016))

www.napovednik.com/dogodek408363_mnn_2016_netopirji_-_skrivnostni_ljubljancani

N

Glasba

Gledališče

Razstave

Prireditve

Izobraževanja

Za otroke

Zdravo telo

Mljask

Kino

TV sporedi

Galerija

Vse

Kulturne prireditve

Poslovne prireditve

Sejmi

Festivali

Športne prireditve

Plesne prireditve

Kulinarične prireditve

Druženja in zmenki

Prodajne akcije

Prireditve za otroke

Cankarjev dom

Dogodki za Samske

© Simon Zidar, SDPVN

MNN 2016: Netopirji - skrivnostni Ljubljančani

Kaj: Voden izobraževalni sprehod
Kdaj: sobota, 3.9.2016 od 19.00 do 21.30
Kje: Koseški bajer, Ljubljana
Prireditelj: Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev

23. Festival Zlati Boben

INSPIRED TO INSPIRE

Dogodkovni termometer

tor	sre	čet	pet	sob	ned	pon
369	374	333	320	332	238	197

Prihaja

Priloga 21: Vabilo na sprehod z detektorji ob Koseškem bajerju in predavanje o netopirjih v Knjižnici Šiška – »Sprehod z netopirji«, objavljeno v časopisu Dnevnik, 2.9.2016

Dnevnik

Država: Slovenija

Doseg: 98.000

Stran: 10

Površina: 49 cm²

02.09.2016

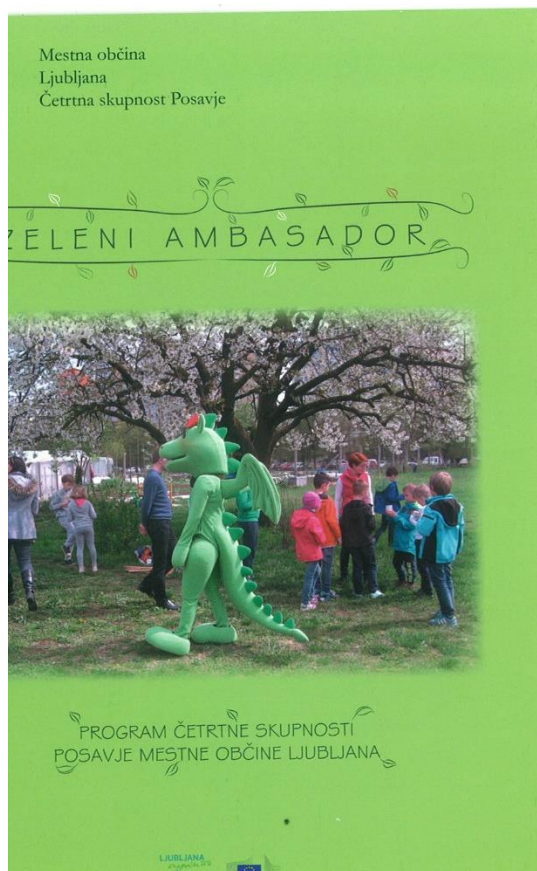
Petek

1 / 1

Sprehod z netopirji

Že vse od leta 1997 po svetu poteka Mednarodna noč netopirjev, zadnjih 18 let pa se praznovanju pridružujemo tudi v Sloveniji. Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev bo skupaj z ljubljansko območno enoto Zavoda za varstvo narave najprej v petek pripravilo pester program v Stari Cerkvi pri Kočevju, v soboto pa bodo mednarodno noč netopirjev praznovali tudi v Ljubljani. Vabijo, da se jim pridružite na plaži ob Koseškem bajerju, od koder bodo ob 19. uri krenili na sprehod okoli bajerja in s pomočjo posebnih ultrazvočnih detektorjev poslušali in opazovali netopirje. Ob tem bodo organizatorji razkrili tudi marsikatero skrivnost iz življenja netopirjev. Če dogodek zamudite in vas ta živalska vrsta zanima, pa lahko izveste več 21. septembra v Knjižnici Šiška, kjer bo društvo izvedlo še poljudno predavanje o teh skrivnostnih Ljubljančanih.

Priloga 22: Vabilo na dogodek v soseski Ruski car v program ČS Posavje (MOL)

Priloga 23: Vabilo na dogodek v soseski Ruski car v glasilu Mestne občine Ljubljana

Glasilo Mestne občine Ljubljana, letnik XXI, številka 3, maj-junij 2016, ISSN 1318-797X

Ljubljana

14
Mestni praznik
9. maj
v znamenju
delovnih
dosežkov

16
Spomin
na žični obroč
okoli Ljubljane
ob 60. Pohodu
po Poti ob žici

4
Častna meščana
Jelka Reichman in
akad. Ciril Zlobec,
prejemniki nagrad
in plaketa glavnega
mesta Ljubljane

48
Zbiranje pobud
in predlogov
za spremembe
in dopolnitve
OPN MOL

STAVITEV ČS POSAVJE NA INFOTOČKI ZPE MESTNO HIŠO	Spoznajte Ljubljansko Posavje s predsednikom ČS Posavje in učenci OŠ Danile Kumar. Na dogodku bomo predstavili ČS Posavje, aktivne organizacije v njej ter OŠ Danile Kumar.	ČS POSAVJE	Petek 10. 6. 2016, ob 18.00 uri	Pred Mestno hišo, Mestni trg 1.
DAN NA BRATOVŠEVI PLOŠČADI	Tradicionalni tržni dan na Bratovševi ploščadi: nakup svežih pridelkov lokalnih pridelovalcev, SmutKolo za mešanje smutija iz lokalno pridelanega sadja in zelenjave.	ČS POSAVJE*	Sobota, 11. 6. 2016, od 9.00 do 13.00 ure	Bratovševa ploščad, pred trgovino in banko.
ENJAVA, GARAŽNA RAZPRODAJA IN IJEVALNICA	Prodaja stare krame, zamenjava semen, poskušna specialitet iz svežih lokalnih sestavin, koncert lokalne glasbene skupine.	ČS POSAVJE	Nedelja, 12. 6. 2016, ob 16.00 uri	Centralni park Glinškova – Mucherjeva.
RITEV SKUPNOSTNEGA ZELIŠČNEGA VRTA E	Vrtičkarji in učenci biološkega krožka OŠ Danile Kumar so uredili skupnostni spiralni zeliščni vrt za nabiranje svežih zelišč, izvajanje strokovnih delavnic in izmenjavo vrtičkarskih izkušenj.	ČS POSAVJE	Nedelja, 12. 6. 2016, ob 10.00 uri	Vrtičkarsko območje Savlje, Saveljska c. 50.
OGLED 1. JAVNEGA SADNEGA PARKA	V ČS Posavje je 1. javni sadni park s 300 sadnimi drevesi nastal z dolgoletnim prostovoljskim delom krajanov. Vabljeni na voden ogled.	ČS POSAVJE	Ponedeljek, 13. 6. 2016, ob 18. uri	Zbor: Tesovnikova ulica - Igrišče
VICE GORI!	Spoznavanje zdravju škodljivih tujerodnih invazivnih rastlin ter načina za njihovo varno odstranitev.	ČS POSAVJE	Torek 14. 6. 2016 ob 18.00 uri	Zbirno mesto Bratovševa ploščad pred trgovino in banko
IRJI, NOČNI LETALCI, KI SOBIVAJO Z NAMI	Delavnica o vlogi teh letelih sesalcev, kako sobivati z njimi v urbanem okolju; organizacija skupaj s Slovenskim društvom za preučevanje in varstvo netopirjev.	ČS POSAVJE	Četrtek, 16. 6. 2016, ob 18.00 uri	Bratovševa ploščad.
UJANJE ORIGINALNIH PODOB FASAD V KI RUSKI CAR	Predavanje z delavnico na temo obnove fasad in energetskih sanacij objektov ter sobivanja z živalmi v soseski (netopirji, vrane idr.) Damjana Zaviršek Hudnik, arhitektka, in Jurij Čadež, gradbenik.	ČS POSAVJE	Četrtek, 16. 6. 2016, ob 18.00 uri	Bratovševa ploščad.
AVSKEM ŠTEHVANJU NA INFOTOČKI ZPE MESTNO HIŠO	Predstavitve tradicionalnega Posavskega štehanja na info očki ZPE pred Mestno hišo.	ČS POSAVJE	Petek, 17. 6. 2016, ob 18.00 uri	Pred Mestno hišo, Mestni trg 1.
SAVSKO ŠTEHVANJE	Posavsko štehanje je tradicionalna poletna konjeniška igra v vaseh Ljubljanskega Posavja. Tekmovanje spremlja komisija, ki ob koncu razglasi zmagovalca, prireditve pa se nato nadaljuje z veselico in srečelovom.	ČS POSAVJE	Sobota, 18. 6. 2016, ob 16.00 uri	Savlje, središče vasi.
DOBROT IN URBANEM ČEBELARJENJU NA OČKI ZPE PRED MESTNO HIŠO	Predstavitve projektov Pot dobrot in Urbano čebelarjenje na info točki ZPE pred Mestno hišo. Poskusili boste lahko tudi lokalno sadje in zelenjavo.	ČS POSAVJE	Sreda, 22. 6. 2016, ob 18.00 uri	Pred Mestno hišo, Mestni trg 1.
LED BLOKI	V poletnih večerih se prostor med bloki na Bratovševi ploščadi občasno spremeni v kino na prostem. Na posebnem družabnem večeru si bomo skupaj pod zvezdami ogledali risani film.	ČS POSAVJE	Petek, 24. 6. 2016, ob 21.00 uri	Bratovševa ploščad.

Priloga 24: Vabilo na dogodek v soseski Ruski car na Facebook strani projekta

Netopirji - skrivnostni Ljubljancani

Published by Simon Zidar · 15 June ·

Lepo vabljeni na jutrišnjo delavnico spoznavanja netopirjev in nasvetov za uspešno sobivanje v Četrtna Skupnost Posavje na Bratovševa ploščad. Ob mraku pa bomo netopirjem tudi prisluhnili. Izjemno lepo vabljeni! (Tudi k deljenju tega vabila.)

Strokovna delavnica za prepoznavanje in varstvo netopirjev
v sodelovanju z ČS Posavje, ZRVS in občinskimi MNO, radi na

**Delavnico
NETOPIRJI, NOČNI LETALCI, KI SOBIVAJO Z NAMI**

- 16. junij 2016, ob 18:00 • Bratovševa ploščad 30, Ljubljana - Bežigrad
Predstavitelji netopirjev, nasvetov za sobivanje z njimi in njihovo varstvo.
Se res zapletajo v las? Kaj storiti, če priletijo v stanovanje?
- 16. junij 2016, ob 21:00 • Bratovševa ploščad 30, Ljubljana - Bežigrad
Pridružite se nam pri opazovanju netopirjev, ki se bodo zvečer odpravili na lov za hruškami.
Prisluhnili bomo tudi njihovim klicem preko posebnih naprav - ultrazvočnih detektorjev.

Spoznajte svet teh skrivnostnih in ogroženih živali!

[www.opisna.netopirji.si](#) • [www.facebook.com/netopirji.ljubljana](#)

Get more likes, comments and shares

Boost this post for €5 to reach up to 3,700 people.

628 people reached

Boost post

4

2 Shares

Like

Comment

Share

628 People Reached

29 Likes, Comments & Shares

25 Likes	4 On Post	21 On Shares
0 Comments	0 On Post	0 On Shares
4 Shares	3 On Post	1 On Shares

74 Post Clicks

44 Photo views	0 Link clicks	30 Other Clicks
----------------	---------------	-----------------

NEGATIVE FEEDBACK

0 Hide Post	1 Hide All Posts
0 Report as Spam	0 Unlike Page

Netopirji - skrivnostni Ljubljanci 2

Simon Zidar in Nika Krivec

SLIKA 2. Nove promocijske priponke.

Skrivnostnim živalskim prebivalcem Ljubljane smo v društvu tudi letos namenili nekoliko več pozornosti. Pripravili smo vrsto aktivnosti v sklopu projekta "Netopirji - skrivnostni Ljubljanci 2", ki ga je sofinancirala Mestna občina Ljubljana. Med marcem in novembrom 2016 smo tako vsebinsko nadaljevali lanski istoimenski projekt, dodali pa tudi nekaj novosti. Letos smo več pozornosti namenili vrstam netopirjev, ki živijo v gozdu. Lahko rečemo, da je bil namen projekta dosežen, saj smo uspešno razširjali glas o netopirjih in pridobili mnogo novega znanja o razširjenosti netopirjev v mestni občini Ljubljana.

Kako smo promovirali ljubljanske netopirje?

Če želimo ohranяти netopirje in njihova zatočišča v našem mestu, prav zagotovo ne moremo mimo ozaveščanja javnosti. Ljudje se namreč pogosto prisotnosti netopirjev v svoji stavbi ali v bližnjem drevesu zavejo šele, ko konflikt postane neizogiben. Ker si želimo, da bi Ljubljanci netopirje sprejeli za svoje sosede, smo se tudi letos odločili del projekta nameniti izobraževalnim aktivnostim. Stare in mlade someščane smo navduševali s sicer nekoliko manj obsežnim, a zato toliko bolj raznolikim programom.

Fotografski razstavi in predavanja

Fotografska razstava "Netopirji - skrivnostni Ljubljanci", ki smo jo ustvarili v okviru lanskega projekta, je letos nadaljevala svojo turnejo po ljubljanskih knjižnicah in obiskovalce še naprej navduševala z zanimivostmi iz netopirskega sveta. V knjižnici Šiška je razstava visela od junija do avgusta, v knjižnici Prežihov Voranc na Viču pa oktobra. Obe razstavi je dopolnilo izobraževalno predavanje, ki je še posebej v Šiški doživelo številčen odziv.

Junija je v soseski Ruski car na povabilo ČS Posavje potekal tudi posvet za stanovalce na temo ohranjanja originalne podobe soseske ob obnovah fasad in ohranjanja zatočišč netopirjev znotraj naselja. V fasadnih režah stanovanjskih blokov si namreč bivališča najde kar nekaj različnih vrst netopirjev. K sodelovanju smo povabili tudi Zavod RS za varstvo narave, ki je predstavil zakonska določila in omejitve ob obnavljanju delov fasad, kjer imajo zatočišča netopirji, ter možne rešitve. Predstavitvi in diskusiji je sledil še krajši voden sprehod poslušanja netopirjev z ultrazvočnimi detektorji, na katerem smo netopirje poslušali na Bratovševi ploščadi med bloki.

SLIKA 24. a) Na predavanju v knjižnici Šiška smo zabeležili okoli 15 poslušalcev; b) knjižnice so se izkazale za izvrstno lokacijo razstav, saj predstavljajo stičišče radovednežev vseh starosti (foto: Nika Krivec); c) udeleženci posveta v soseski Ruski car so z zanimanjem prisluhnili kratkemu predavanju o pomenu netopirskih zatočišč v ljubljanskih blokovskih naseljih in načinih mirnega sobivanja (foto: Nika Krivec).

Sprehodi s spoznavanjem in poslušanjem netopirjev

Sprehodi s poslušanjem netopirjev preko ultrazvočnih detektorjev so bili novost letošnje različice projekta. Prvi sprehod smo omenili že zgoraj. Drugi sprehod smo konec julija izpeljali kot enega izmed dogodkov, ki jih je Mestna občina Ljubljana organizirala v počastitev naziva "Zelena prestolnica Evrope 2016". Obiskovalci so bili presenečeni, da smo kljub hrupu iz nabito polnih kavarn netopirje zaznali in opazovali že v strogem centru mesta.

Tretjič smo se sprehajali ob Koseškem bajerju v začetku septembra. Ta sprehod je predstavljal aktivnost v okviru 20. Mednarodne noči netopirjev. Za dobro udeležbo in odlično vzdušje je bila zaslužna tudi stojnica, ki nam jo je priskrbela občina in s katere smo že v popoldanskem času med mimoidočimi širili dober glas o netopirjih. Marsikaterega mimoidočega smo s tem prepričali, da se nam pridruži tudi zvečer. Med sprehodom smo udeležencem pokazali še nekaj na novo postavljenih netopirnic in poudarili njihov pomen za netopirje.

SLIKA 25. a) Stojnica s promocijskim materialom je pritegnila marsikatero mlado družino in b) ob mraku smo se sprehodili okoli Koseškega bajerja in prisluškovali netopirjem (foto: Nika Krivec).

Obilica promocijskega materiala

Osveščanje Ljubljancev tekom projekta pa ni potekalo zgolj v okviru vnaprej predvidenih aktivnosti. Na netopirje smo kar nekaj ljudi uspeli opozoriti že med samim postavljanjem in pregledovanjem netopirnic. Z ogromno delavsko lestvijo smo namreč privabljal radovedne poglede mimoidočih sprehajalcev, ki so nas pogosto vpraševali, kaj počnemo. Poleg razlage smo jim ponudili tudi brošure in nove netopirske pripone. Nedvomno pa je potrebno na področju izobraževanja javnosti omeniti tudi pomembno vlogo Netopirofona, društvene svetovalne telefonske linije, ki smo jo obudili že v okviru lanskega projekta. Marsikateri klic smo tudi letos izkoristili za širjenje dobre besede o netopirjih. Tako smo zagotovo vsaj nekaj ljudem, ki so nas v osnovi klicali zaradi težav z njimi, spremenili pogled na te slabo razumljene živali.

SLIKA 25. a) Med postavljanjem netopirnic na drevesa ob Koseškem bajerju smo predstavili netopirje zvedavim otrokom iz vrta Hansa Christiana Andersena in jim razdelili pripone (foto: Nika Krivec), b) radovedni sprehajalki, ki sta nas ujeli med jesenskim pregledom netopirnic v Tivoliju (foto: Simon Zidar).

Povzamemo lahko, da posluš za netopirje med Ljubljanci vseh generacij zagotovo obstaja, le od časa do časa jih je potrebno na to prijazno opomniti. Zelo pomembno je, da tudi v prihodnje ne odnehamo in še naprej gradimo in vzdržujemo most med človeškimi in netopirskimi prebivalci prestolnice.

Kaj pa je razkril raziskovalno-terenski del projekta?

Postavljanje netopirnic in njihovo pregledovanje

Šest novih netopirnic smo v začetku maja namestili na drevesa ob Koseškem bajerju in ob bližnjem gozdičku. Netopirnice običajno nameščamo kot dodatno možnost za zatočišča netopirjev. Število teh je namreč v dobro vzdrževanem gozdu, kjer se redno odstranjuje stara drevesa z dupli, precej omejeno. Ob uspešni naselitvi nastavljenih lesobetonskih zatočišč, ki oponašajo naravna zatočišča netopirjev, pa lahko ta postanejo tudi pomembna mesta za redno spremljanja netopirjev. To je posebej pomembno za raziskave na gozd vezanih vrst, katerih zatočišča v duplih sicer težko odkrijemo in spremljamo.

SLIKA 27. a) Netopirnice Schwegler 1FF, 2F, 2FN, 2F, 1FD, b) obešanje netopirnic (foto: Nika Krivec).

Netopirnice, ki smo jih v letošnjem in preteklih projektih namestili po Ljubljani, smo letos pregledovali trikrat. Poleg sršenov, os, mravelj, več in pajkov smo v njih našli tudi sledi netopirjev (netopirsko gvano), na dveh pregledih pa celo netopirje! Tako imamo iz Ljubljane nove in hkrati prve podatke o uporabi lesobetonskih duplastih netopirnic v Sloveniji. Zasedene so bile netopirnice, ki smo jih znotraj KP Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib namestili v letu 2015. Na aprilskem pregledu smo v dveh našli gvano, na juliskem v dveh gvano in v eni samca drobnega netopirja (*Pipistrellus pygmaeus*), na tretjem, jesenskem, pregledu pa smo našli zasedene kar štiri netopirnice. Skupno 15 od 18 najdenih drobnih netopirjev (*P. pygmaeus*) smo tudi izmerili, jim določili spol in starost ter jih z namenom nadaljnjega spremljanja tudi obročkali. Rezultati kažejo, da netopirji že v zelo kratkem času netopirnice prepoznajo kot ustrezna zatočišča. O tem priča tudi dejstvo, da smo na jesenskem pregledu, podobno kot lansko leto, v eni izmed na novo obešenih netopirnic našli gvano. To pomeni, da je bila vsaj kratek čas uporabljena že štiri mesece po namestitvi.

TABELA 2. Podatki o v sklopu projekta postavljenih 6 netopirnicah.

LOKACIJA	GK KOORDINATE	TIP NETOPIRNICE	OZNAKA	SMER NEBA	DATUM POSTAVITVE
KOSEŠKI BAJER - vrba	5459203, 5102789	Schwegler 1FF (ploščata)	SDPVN 01-16	JZ	9.5.2016
KOSEŠKI BAJER - vrba	5459159, 5102741	Schwegler 2F (duplasta, srednje velik vhod, paneli)	SDPVN 02-16	V	9.5.2016
KOSEŠKI BAJER - hrast	5459212, 5102636	Schwegler 1FD (duplasta, ozek vhod, 3 paneli)	SDPVN 03-15	JZ	9.5.2016
KOSEŠKI BAJER - hrast	5459142, 5102626	Schwegler 2F (duplasta, srednje velik vhod, paneli)	SDPVN 04-16	V	9.5.2016
KOSEŠKI BAJER - bukev	5459122, 5102536	Schwegler 2FN (duplasta, dva vhoda)	SDPVN 05-16	JZ	9.5.2016
KOSEŠKI BAJER - bukev	5459233, 5102406	ploščata	SDPVN 06-16	JZ	9.5.2016

SLIKA 28. Na drugem pregledu netopirnic smo v njih našli predvsem nevtratenčarske stanovalce: a), c) in e) sršene ter b) mravlje z zalego; d) na vsakem pregledu smo netopirnice tudi počistili, e) razveseljiva najdba drobnih netopirjev (*Pipistrellus pygmaeus*), ki smo jih označili obročki; f) skupinska fotografija z drugega pregleda netopirnic in najdbo prvega netopirja (foto: Simon Zidar)!

Raziskovanje netopirjev z lovom v mreže

Z metodo lova v mreže smo letos netopirje raziskovali na petih terenih. Štirikrat smo mreže razpeli v bližini vod, enkrat pa pred jamskim vhodom. Kljub temu, da so na dveh terenih naše mreže ostale prazne, smo znotraj območja Mestne občine Ljubljana zaznali 9 vrst netopirjev. Najbolj številčen ulov smo imeli na zajezitvi reke Gradaščice pri Bokalah, najbolj vrstno pestrega pa pred Jelenca jamo pri Toškem čelu, ki je pomembno mesto rojenja netopirjev. 56 m mrež smo na podoben način kot lani razpeli tudi pri Tivolskem ribniku, vendar v primerjavi z lani nismo zabeležili nobene dodatne vrste (Gojznikar s sod. 2015, Zidar in Krivec 2016).

SLIKA 27. a) Rjavi uhati netopir (*Pl. auritus*) med nočnim počitkom v Jelenca jami pri Toškem čelu, b) tehtanje ujetih netopirjev v bombažni vrečki (foto: Simon Zidar).

Glej, netopir! 13(1)

13

14

Netopirofon – doprinos podatkov o netopirjih

Svetovalna telefonska linija za pomoč netopirjem in/ali ljudem ob srečanjih z netopirji je tudi v letošnjem letu zvonila skoraj vsak teden. Največ klicev smo prejeli v poletnih mesecih, saj so netopirji v tem delu leta najbolj aktivni. Prav tako so takrat pogostejše najdbe neizkušenih in onemoglih mladičev. Skupno smo prejeli 107 klicev iz cele Slovenije, od tega 37 iz območja MOL. V več kot polovici primerov najdb netopirjev v Ljubljani smo se odzvali z obiskom na terenu in na tak način pridobili kar nekaj zanimivih novih podatkov. Tako vemo, da ima znotraj MOL kotišče tudi usnjebradi uhati netopir (*Plecotus macrobullaris*). Najdbe mladičev Savijevih netopirjev (*Hypsugo savii*) kažejo, da si vrsta za kotišča uspešno izbira tudi stavbna zatočišča na območju soseske Ruski car. Srečali smo se tudi z dvema primeroma rojenja drobnih netopirjev (*Pipistrellus pygmaeus*). Obupani stanovalci so se nas obrnili, ker je ponoči v višjih nadstropjih stavbe z visokimi stropi preko noči preletaval cel roj netopirjev. Jesensko rojenje je značilno vedenje nekaterih vrst netopirjev v jesenskem času, ko iščejo nova zatočišča in se parijo. Na Beethovnovi ulici v Ljubljani nam je tako uspelo v stanovanju poloviti kar 55 živali.

SLIKA 27. a) najdbe mladičev kažejo, da imajo na območju Bratovševe in Glinškove ploščadi kotišča tudi Savijevi netopirji (*H. savii*) b) roječi drobni netopirji (*P. pygmaeus*) so se čez dan v stanovanju v centru Ljubljane takole skrili v špranjo rolete (foto: Simon Zidar).

Zahvala

Rada bi se zahvalila vsem prostovoljcem, ki so pomagali pri prenašanju težke lestve, sodelovali pri pregledovanju netopirnic ali pri izvedbi terenskih raziskav! Sodelovali so: Živa Bombek, Jan Gojznikar, Sabina Grižon, Tina Jakopič, Tea Knapič, Lara Kosor, Jasmina Kotnik, Matevž Mitrovič Slapar, Matija Mlakar Medved, Igor in Mirta Nekrep, Janez Novljan, Sava Osole, Eva Pavlovič, Nejc Poljanec, Špela Popit Prelogar, Davor Škofič-Maurer, Tajda Turk, Hana Vokač, Kaja Zidar, Silvija Žele in Primož Žnidaršič. Hvala tudi Primožu Presetniku, ki nam je lestev prijazno posodil. Uspešno smo pripeljali še en projekt h koncu in upava, da bodo letošnji razveseljivi rezultati vzpodbudili koga k pripravi podobnih ali še bolj uspešnih projektov v prihodnje!

Več o projektu si lahko preberete tudi na naši Facebook strani: www.facebook.com/netopirjiLjubljana in na spletni strani društva: www.sdpvn-drustvo.si/netopirji-skrivnostni-ljubljancani-2.html.

Izvajanje projekta sofinancira Mestna občina Ljubljana.

